

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA
1.1.2016–31.12.2020
SPINONE
165

Hyväksytty rotujärjestön vuosikokouksessa 25.4.2015
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 18.8.2015

Tämä jalostuksen tavoiteohjelma on laaja tietopaketti käsittelemästään rodusta kaikkien rodun harrastajien ja rodusta kiinnostuneiden käyttöön. Tavoiteohjelma on laadittu Suomen Kennelliitto r.y.:n jalostustieteellisen toimikunnan mallirungon ja siihen liittyvien ohjeiden pohjalta. Jalostuksen tavoiteohjelma on käsitelty Saksanseisojakerho r.y.:n vuosikokouksessa 2015, mistä on hyvissä ajoin tiedotettu rotujärjestön jäseniä jäsenjulkaisu Saksanseisoja –lehden joulukuun 2014 numerossa sekä rotujärjestön internet-sivuilla. Tämän jälkeen jalostuksen tavoiteohjelma on ollut rotujärjestön internet-sivuilla: www.saksanseisojakerho.fi kaikkien rodusta kiinnostuneiden tutustuttavana ja kommentoitavana hyvissä ajoin ennen vuosikokousta 2015. Vuosikokouksen roturyhmäkokouksessa tavoiteohjelma on käyty läpi ja Saksanseisojakerho r.y.:n vuosikokouksessa 25.4.2015 hyväksytty jäsenistöltä tulleen palautteen mukaisesti muokattuna.

Suomen Kennelliitto r.y.:n jalostustieteellisen toimikunnan hyväksymisen jälkeen tämä jalostuksen tavoiteohjelma on voimassa 1.1.2016 alkaneen PEVISA-kauden, minkä jälkeen tavoiteohjelma jälleen päivitetään.

Jalostuksen tavoiteohjelma on luettavissa ja tulostettavissa Saksanseisojakerho r.y.:n internet - sivuilta (www.saksanseisojakerho.fi) ja saatavissa myös tavoiteohjelman kokoajilta pyydettäessä.

Koonnut ja saadun palautteen mukaisesti muokannut: Sanna Hietala, Salla Finnilä, Marjo Väisänen

Kannen kuva: Laura Gamberini Verità

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO	5
2. RODUN TAUSTA	6
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4. RODUN NYKYTILANNE	8
4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja	9
4.1.2 Populaation rakenne ja jalostuspohja Suomessa	11
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	16
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	16
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteessa	16
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	17
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	22
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	22
4.3. Terveys ja lisääntyminen	22
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	22
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	26
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	31
4.3.4 Lisääntyminen	32
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	32
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	32
4.4 Ulkomuoto	33
4.4.1 Rotumääritelmä	35
4.4.2 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	37
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	40
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	41
6.1 Jalostuksen tavoitteet	41
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	43
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	44
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	45
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	47
7. LÄHTEET	49
8. LIITTEET	51
Liite 1	51
Liite 2	52

TAULUKOT

- Taulukko 1. Spinonekanta eri maissa
- Taulukko 2. Rekisteröinnit Suomessa 2005-2014
- Taulukko 3. Jalostukseen käytetyt koirat 2005-2014
- Taulukko 4. Käytetyt yhdistelmät 2005-2014
- Taulukko 5. Jalostukseen vuosina 2005-2014 käytettyjen koirien keskinäiset lähisukulaisuussuhteet
- Taulukko 6. Rodun ominaisuuspisteet 2009-2013
- Taulukko 7. Koekäynnit 2005-2014
- Taulukko 8. Junkkariin osallistuneiden koirien määrä
- Taulukko 9. Spinonen PEVISA-ohjelma
- Taulukko 10. Lonkkakuvattujen spinoneiden lukumäärä ja tulokset, syntymävuosi 2005-2012
- Taulukko 11. Kynnärkuvattujen spinoneiden lukumäärä ja tulokset, syntymävuosi 2005-2012
- Taulukko 12. Kuolinsyytilasto
- Taulukko 13. Pentuekoko, 2005-2014
- Taulukko 14. Näyttelykäynnit 2009-2013
- Taulukko 15. Näyttelyissä mitattujen koirien määrä
- Taulukko 16. Aiemman jalostusentavoiteohjelman toteutuminen
- Taulukko 17. SWOT-analyysi rodun tilasta
- Taulukko 18. Varautuminen tulevaisuuden ongelmiin
- Taulukko 19. Toimintasuunnitelma tavoiteohjelman toteuttamiseksi

1. YHTEENVETO

Spinone on Italiasta peräisin oleva seisova lintukoira, joka kuuluu FCI:n ryhmään 7. Suomessa spinonen rotujärjestö on Saksanseisojakerho (SSK). Spinonelle ominaisia käyttöominaisuuksia ovat riistaintoinen haku, rotutyypillisenä askellajina ravi. Riistaintoinen spinone hakee kuitenkin pääasiassa laukalla, mutta rotutyypillisen ravin on löydyttävä hajuja tarkistettaessa. Spinonella on tarkka hajuaisti sekä luontainen riistankäsittelytaito ja nouto-ominaisuudet. Käyttöominaisuuksia mitataan kanakoirien erikoiskokeessa (KAER). Spinone on luonteeltaan miellyttävä ja koulutusta kestävä. Jotta nämä hyvät ominaisuudet voidaan säilyttää, on jalostuksessa kiinnitettävä entistä enemmän huomiota käytettävien koirien hyvää terveyteen ja rodun keskitasoa parempiin käyttöominaisuuksiin.

Suomessa spinoneita on noin 130, vuosittain rekisteröidään vajaa parikymmentä koira. Metsästyskäytössä näistä on noin 80%, kuten myös vuosina 2009-2014 syntyneistä koirista. Kotimaansa Italian lisäksi rotu on levinnyt muihin Euroopan maihin ja Yhdysvaltoihin. Alkuperämaata lukuun ottamatta yhä harvempi koira toimii alkuperäisessä käytössä. Maailmanlaajuisesti rotu on jakautunut käyttö- ja seurakoiriin. Jalostuksessa suuri haaste onkin testata käytettävien koirien käyttöominaisuudet, missä onkin edistytty varsin mukavasti edeltävän JTO:n tarkastelujaksoon verrattuna. Viime vuosina lähes kaikki pennut on myyty metsästäviin perheisiin, joten koekäyntien voidaan odottaa kasvavan jatkossakin.

Spinonella on PEVISAssa kyynärkuvauspakko, lonkkakuvausten raja-arvona C ja matadoripykälän mukainen pentuerajoitus on 21 kuitenkin siten, että viimeinen rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan. Rodun keskimääräinen pentuekoko ja rekisteröintimäärät huomioiden on kuitenkin suositeltavaa pitää yksittäisen koiran pentumäärä alle 21 pennun. Ulkomaalaisilta uroksilta ei vaadita PEVISA-tutkimuksia. Rotujärjestön jalostusrekisterivaatimuksena on lonkkakuvaustulos A tai B, nartuilta KAER AVO2 ja uroksilta KAER AVO1, näyttelystä vähintään H, joka ei johdu huonosta luonteesta ja että koiralta ei ole leikkauksella korjattu perinnöllisiä vikoja. Lonkkakuvattujen koirien määrän on edeltävän JTO:n tarkastelujaksoon nähden hieman laskussa, mutta tulokset ovat olleet hyviä. Hieman horjuntaa on odotettavissa käytettäessä jalostukseen ulkomaisia koiria, joiden lonkkakuvattujen sukulaisten määrä on pieni. Rodun ataksiariskin (CA) voidaan katsoa olevan hallinnassa kehitetyn geenitestin ansiosta. On suositeltavaa, että yhdistelmistä ainakin toinen koira on testattu ataksiavapaaksi. Muita terveyteen vaikuttavia jalostuksessa huomioitavia asioita ovat yksittäisillä koirilla ilmenneet mm. silmäluomen asentovirheet, hammaspuutokset, tulehdusherkkyyys, allergiat ja OCD, jotka vaikuttavat koiran alkuperäiseen käyttöön. Huomiota on myös kiinnitettävä terveeseen ja sopusuhtaiseen käyttökoiran rakenteeseen, joka tulisi näyttelykehän lisäksi todentaa myös käytännön metsästyksessä. Terveeseen ja tasapainoiseen rodunomaiseen käyttöön soveltuvaan ja rotumääritelmän mukaiseen rakenteeseen tulee spinonen jalostuksessa jatkossakin kiinnittää huomiota.

Jalostuksen tavoitteena on laajentaa rodun geenipohjaa jalostuksen pitkäjänteisyyden sekä koirien terveyden ja elinvoiman turvaamiseksi käyttöominaisuuksista tinkimättä. Jalostukseen käytetään käyttöominaisuuksiltaan, terveydeltään ja luonteeltaan hyviä koiria siten, että käyttökelpoinen materiaali hyödynnetään mahdollisimman tarkoin ja tasaisesti. Rodun hyvät käyttö- ja luonneominaisuudet pyritään säilyttämään, minkä vuoksi jalostukseen käytettävät koirat tulisi testata KAER-kokeessa ainakin nuortenluokassa, jolloin pystytään näkemään perinnöllisiä taipumuksia. Rodun käyttöominaisuuksien ylläpitämiseksi jalostukseen käytettävien koirien tulisi

olla ominaisuuksiltaan rodun keskitason yläpuolella. Rodun kotimaassa rotujärjestön jalostuksen ohjenuora on ”Parhaista käyttökoirista rotunsa tyypillisimmät edustajat”. Käyttöominaisuuksia, terveyttä ja luonnetta voidaan priorisoida jalostusvalinnoissa myös Suomessa, jossa ulkomuoto on jo varsin hyvällä tasolla. Jatkossakin pennut tulisi pyrkiä myymään metsästäjille, jotta hyvä kehitys jatkuisi.

Rotujärjestö pyrkii saavuttamaan asetetut tavoitteet jakamalla rodun harrastajille mahdollisimman paljon ja avoimesti informaatiota rodussa kulloinkin esiintyvistä ongelmista. Spinoneharrastajille järjestetään vuosittain koulutuspäiviä ja SM-kisat sekä roturyhmän kokous. Tapahtumista tiedotetaan Saksanseisojakerhon internet-sivuilla, Saksanseisoja-lehdessä ja Spinonepalstalla osoitteessa <http://finnishspinone.proboards.com> sekä Spinonekerhon nettisivuilla www.spinonekerho.com. Kasvattajia rohkaistaan hyödyntämään jalostusneuvojan ja jalostustoimikunnan apua yhdistelmiä suunnitellessaan.

2. RODUN TAUSTA

Kuten niin monen muunkin vanhan rodun, myös spinonen historia on hämärän peitossa. Muun muassa Senofonte ja Seneca ovat jo noin 500 eKr. maininneet kirjoituksissaan karkeakarvaisen koiran, joka oli fyysisesti kestävä ja seiso riistaa. Myöhemmin samantyyppisistä karkeakarvaisista koirista löytyy mainintoja ajalta 100 jKr. Flavio ja Oppiano (200 jKr.) lisäsivät omissa rotukuvauksissaan koiran ominaisuuksiin ”koira, joka ei metsästä itselleen vaan isännälleen”, mikä on mainittu useissa nykypäivänkin lähteissä yhtenä spinonen arvostetuimmista ominaisuuksista.

1400-luvulta lähtien spinonen tyyppisiä koiria on esiintynyt muun muassa Montagnan, Tizianin ja Tiepolon maalauksissa, minkä lisäksi aikakauden kirjallisissa lähteissä kerrotaan arvostetusta metsästyskoirarodusta, jonka ominaisuudet ja ulkonäkö vastasivat nykyistä spinonea. Sana ”spinone” tarkoittaa vapaasti käännettynä piikikästä, minkä on katsottu viittaavan joko koiran karheaan turkkiin tai vaikeakulkuiseen maastoon, mihin rotu on alkujaan luotu.

Spinone on alkuperältään talonpoikien käyttämä ja jalostama monipuolinen metsästyskoira, jonka tarkoituksena oli hankkia perheelle ruokaa mahdollisimman tehokkaasti. Vaikeina aikoina etenkin ruskea värimuunnos oli köyhien talonpoikien suosiossa, koska se maastoutui hyvin ilta- ja aamuhämärässä rikkaiden talollisten jahtimaille. Rauhallisen mutta määrätietoisen hakunsa ansiosta spinone erittäin kestävä ja tarkkanokkainen riistanlöytävä, mikä teki siitä ihanteellisen metsästyskoiran vaikeakulkuisiin maastoihin, jokivarsiin ja suoalueille. Spinone on tyypillisesti erinomainen noutaja niin maalta kuin vedestä: alkujaan yksi rodun tärkeistä tehtävistä oli jäljittää ja noutaa jokisuistoissa ja jokivarsissa vesilintupassissa ammutut linnut. Spinonella ei tulisi olla varsinaista petoeläinkovuutta, vaan sen tulisi seistä pienpedot – kaikenlainen aggressiivinen suhtautuminen on epätoivottava piirre. Spinone poikkeaa tässä suhteessa psyykeltään monesta muusta mannermaisesta seisojasta.

Toisen maailmansodan jälkeen spinonekanta hupeni lähes olemattomiin. Rodun säilyttämiseksi ja haluttujen ominaisuuksien vahvistamiseksi spinonea on risteytetty mm. korthalsingriffonin kanssa, mistä voi vieläkin nähdä piirteitä etenkin rodun ruskeassa värimuunnoksessa. Korthalsingriffonin lisäksi rotuun on tuotu uutta verta muistakin ranskalaisista seisojista (esim. boulet) ja noutajista, sisarrodusta bracco italianosta sekä karkea- ja lyhytkarvaisesta saksanseisojasta. Setterin ja pointterin vaikutus näkyy paikoin vieläkin valko-oransseissa linjoissa. Toisen maailmansodan jälkeen rodun harrastajat alkoivat kiertämään syrjäisiä maalaiskyliä ja kartoittamaan kaikkein rotutyypillisimpiä yksilöitä, joiden pohjalta rotua alettiin luomaan uudestaan. Alussa pääpaino oli ulkomuodossa, minkä seurauksena käyttöominaisuudet osin heikkenivät. Metsästäjien vaatimuksesta säilyttää spinone metsästyskoirana rotujärjestössä alettiin 1980-luvun alkupuolella

painostaa voimakkaasti ja laajamittaisesti käyttöominaisuuksien parantamiseen. Tällä hetkellä rodun metsästysominaisuuksien keskitaso on italialaisen rotujärjestön mukaan saatu Italiassa hyvälle tasolle, ja jalostuksen ohjenuora onkin valita ”parhaista käyttökoirista rotunsa tyypillisimmät edustajat”. Italian ulkopuolella spinone on pääosin seura- ja harrastuskoirana. Ensimmäinen spinone tuli Suomeen Englannista vuonna 1986, ja ensimmäinen pentue syntyi vuonna 1989, ja varsinaisesti kanta alkoi kasvaa vuonna 1995. Rotu on jakautunut käyttö- ja harrastuslinjaisiin koiriin. Valtaosa suomalaisista spinoneista on lähtöisin englantilaisista näyttely/harrastuslinjaisista koirista, joihin on vuosien varrella sekoitettu käyttöominaisuuksiltaan eritasoisia uroksia.

Spinonen italialainen rotujärjestö Famiglia dello Spinone perustettiin vuonna 1949. Nykyisin rotujärjestö tunnetaan nimellä Club Italiano Spinoni (C.I.Sp). Suomessa spinonen rotujärjestö on Saksanseisojakerho.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Spinone kuuluu mannermaisten seisotarotujen yhteisen rotujärjestön, Saksanseisojakerho r.y.:n alaisuuteen. Saksanseisojakerho on perustettu vuonna 1943, jolloin yhdistyksen jäseniksi ilmoittautui 27 saksanseisojien harrastajaa.

Tällä hetkellä Suomen Kennelliittoon kuuluvassa rotujärjestössä on noin 2800 jäsentä, mihin tasoon se on viimeisten seitsemän vuoden aikana keskimäärin vakiintunut. Aluksi rotujärjestön edustamat koirat olivat vain lyhyt- ja karkeakarvaisia saksanseisojia, mutta nyt valikoimaan kuuluu jo 28 erilaista mannermaista seisotarotua tai rotumuunnosta, joihin rekisteröidään vuosittain 750 - 950 uutta pentua.

Saksanseisojakerhon tarkoitus on ylläpitää ja kehittää mannermaisia seisovia lintukoiria metsästyksen monitoimikoirina sekä edistää kanakoiraharrastusta Suomessa. Tähän kerho pyrkii järjestämällä roduilleen näyttelyitä, katselmuksia sekä kanakoirien erikoiskokeita (KAER) ja kilpailuja, julkaisemalla opaskirjoja ja neljästi vuodessa ilmestyvää Saksanseisoja-lehteä sekä näyttely- ja koetulokset sisältävää vuosikirjaa. Kerho myös vaalii ja ohjaa edustamiensa rotujen rodunjalostusta sekä pyrkii kaikin keinoin torjumaan koirien terveydentilaa mahdollisesti horjuttavia perinnöllisiä vikoja ja muita eläinsairauksia sekä tiedottamaan niistä jäsenilleen.

Saksanseisojakerhon hallituksessa on 7 jäsentä ja sihteeri. Lisäksi kerhon toimintaa ohjaavat toimikunnat: jalostustoimikunta, ulkomuototoimikunta, koetoimikunta ja tietojenkäsittelytoimikunta. Kerhon toimihenkilöihin kuuluvat myös päätoimittaja, jäsenihteeri, myyntisihteeri, vuosikirjan päätoimittaja ja kotisivujen vastuhenkilö.

Saksanseisojakerhon jalostustoimikunnassa on 10 jäsentä. Jalostusneuvojat valitsee Saksanseisojakerhon vuosikokous. Lyhytkarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonnasta vastaa 3 henkilöä ja karkeakarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonnasta 3 henkilöä. Bretonien jalostusneuvonnasta vastaa 2 henkilöä, pieni- ja isomünsterinseisojien sekä pitkäkarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonnasta vastaa 1 henkilö ja muiden rotujen jalostusneuvonnasta vastaa 1 henkilö. Muiden rotujärjestön alaisuuteen kuuluvien rotujen (22 eri rotua) pentuvälityksestä ja rotutietouden jakamisesta vastaa yhdistyksen vuosikokouksen valitsemat 8 rotuyhteyshenkilöä.

Saksanseisojakerhon jalostustoimikunta määrittelee jalostuksen tavoitteet ja seuraa rotujemme tilaa. Toimikunta ohjaa jalostuksen suunnittelua antamalla lausuntoja ja suosituksia jalostusyhdistelmistä sekä hoitaa pentuvälitystä. Toimikunta pitää yllä jalostusrekisteriä jalostukseen sopiviksi katsotuista koirista. Jalostustoimikunta on mukana järjestelemässä jokavuotista nuorten koirien ikäluokkakatselmusta Junkkaria, vuosikokouksen tai erikoisnäyttelyn yhteydessä järjestettäviä jalostusaiheisia luentopäiviä sekä vastaa jalostuskatselmuksen järjestelyistä.

Rotua harrastavana kerhona toimiva Spinonekerho ry on rekisteröity yhdistys, joka perustettiin Lapualla kesäkuussa 2011 spinoneharrastajien aloitteesta vaalimaan rodun alkuperäistä käyttötarkoitusta – metsästyskäyttöä. Spinonekerhon tavoitteena on lisätä spinonen tunnettavuutta seisovana kanakoirana ja edistää spinoneiden käyttöä metsästyskoirana. Spinonekerho ei anna jalostusneuvontaa, hoida pentuvälitystä, eikä sillä ole virallista asemaa Suomen Kennelliiton organisaatiossa. Spinonekerhon hallitukseen kuuluu viisi jäsentä, jotka valitaan vuosittain Saksanseisojakerhon erikoisnäyttelyn yhteydessä pidettävässä vuosikokouksessa. Kerhon puitteissa järjestetään koulutustilaisuuksia sekä jaetaan tietoa spinonen hoidosta ja kasvatuksesta. Kerho pyrkii kokoamaan yhteen spinoneharrastajia ympäri Suomen yhteisiin tapahtumiin. Kerhossa on tällä hetkellä jäseniä 70.

4. RODUN NYKYTILANNE

Edeltävän JTON:n tarkastelujaksosta moni asia on vakiintunut: lähes kaikki pennut on viime aikoina myyty metsästäjille. Lonkkakuvattujen koirien määrä on laskussa, mutta tulostasoa voidaan pitää edelleen hyvänä. KAER-kokeissa käyneiden koirien määrä on viime tarkastelujaksosta noussut, kokeissa käyneistä koirista 58% on palkittu kokeessa. Jalostukseen vuosina 2009-2014 käytetyistä 9 nartusta kaikkien ominaisuudet oli testattu KAER-kokeessa ennen jalostuskäyttöä. Vastaavana aikana käytetyistä 11 uroksesta neljän ominaisuudet oli testattu KAER-kokeessa ja kolmen vastaavassa ulkomaisessa käyttökokeessa. Jatkossa haasteena on geenipohjan harkittu laajentaminen: viimeisen 10 vuoden aikana käytetyistä 13 nartusta 9 oli lähestä sukua toisilleen (Taulukot 3-5). Geenipohjan laajentamiseen on syytä kiinnittää huomiota ja tuontikoirissa pyrkiä tuomaan koiria eri sukulinjoista. Koska kyseessä on käyttökoirarotu ja Suomen populaatioon on uutta verta löydettävissä Euroopasta, ei ole tarpeen käyttää geenipohjan laajentamisen nimissä jalostukseen ominaisuuksiltaan tai terveydeltään puutteellisia koiria.

Spinone on monipuolinen metsästyskoira, ja näiden ominaisuuksien säilyttämiseksi mahdollisimman monen yksilön käyttöominaisuuksien testaaminen on tärkeää. Jalostuksessa tulisi huomioida yhdistelmän ominaisuuksien mahdollisimman hyvä yhteensopivuus ja täydentävyys. Yksilöiden suhteen pitäisi ulkomuodon ja rotutyypillisyyden lisäksi huomioida, että koirat ovat rakenteellisesti terveitä ja soveltuvia käyttötarkoitukseensa. Käyttöominaisuuksien jalostaminen vaikuttaa myös koirien luonteeseen. Koirat eivät saa olla luonteeltaan arkoja tai epäluuloisia, ja niiden toimintakyvyn pitäisi myös yllättävissä tilanteissa palautua kohtuudella. Terveys, luonne ja käyttöominaisuudet ovat jalostuksessa tärkeitä. Rodun kysyntä metsästyskoirana on edelleen kasvussa sitä mukaa, kun rodun edustajat ovat tulleet tunnetummaksi metsästyskoirana ja niitä on palkittu KAER-kokeissa. Aktiivisessa metsästyskäytössä olevilla rodun edustajilla on myös ollut kysyntää lisäävää vaikutusta

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

Suomessa on spinoneita noin 130. Tuonteja on tapahtunut Italiasta, Englannista, Ruotsista, Alankomaista, Irlannista, Norjasta, Unkarista ja Saksasta.

Taulukko 1. Spinonekanta eri maissa

	Koiria	Metsästyskäytössä	Käyttökokeissa	Erityisiä terveysongelmia
Italia	4 500–5000	90 %	3 %	-
Britannia	4 500	5 %	1 %	Neurologiset sairaudet, korva- ja ihotaudit, ruuansulatuselimistön sairaudet, tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, nuoruusiän syöpä
Yhdysvallat	3 000	30%	-	Allergiat, mahalaukunlaajentuma, syöpä, kaihi, ataksia, dermatiiti, epilepsia ja epileptiset kohtaukset, lonkka- ja kyynärniveldysplasia, kilpirauhasen vajaatoiminta
Suomi	130	80 %	36 %	OCD, epilepsia
Alankomaat	350–300	Enintään 5 %	0 %	-
Ruotsi	150	10–15 %	10 %	-
Saksa	327	20 %	?	-

Tiedot ovat arvioita ja perustuvat ko. maan kasvattajilta, rotujärjestöltä ja rotua harrastavilta yhdistyksiltä saatuihin tietoihin. Tietoihin on arvioitu viimeiset 4-5 vuotta.

CA= cerebellar ataxia, pikkuaivoataksia, HD= hip dysplasia, lonkkanivelen dysplasia, ED = kyynärnivelen dysplasia, OCD= osteochondritis dissecans, olkanivelen osteokondroosi

Yllä oleva taulukko kuvaa spinoneiden määrää ja rodunomaisen käytön astetta eri maissa. HUOM! Tiedot ovat arvioita, jotka perustuvat kustakin maasta rotuyhdistykseltä tai rodun harrastajilta saatuihin tietoihin. Edeltävän JTON tarkastelujakson määrät on merkitty sulkuihin.

Suomi: Spinoneiden määrä on jonkin verran laskenut ja on nyt 130 (170), mutta metsästykseen käytettävien koirien (65%) ja KAER-kokeissa esitettyjen koirien (6%) määrä on suhteessa noussut. Vuosina 2009–2014 syntyneistä koirista metsästyskäytössä on niin ikään 80%. Kokeisiin osallistuneiden koirien määrä on pysynyt ennallaan, haasteena on saada uusia harrastajia kiinnostumaan myös koetoiminnasta. Useamman koiran osallistuttua käyttökokeisiin metsästäjien mielenkiinto rotua kohtaa on kasvanut. Lonkkakuvattujen koirien määrä on viime tarkastelujaksosta hieman laskenut, mutta tulokset ovat olleet pääsääntöisesti hyviä. Tarkastelujakson aikana on raportoitu mm. olkanivelen osteokondroosia, epilepsiaa, risticsidevammatapauksia, allergiaa, kilpirauhasen vajaatoimintaa ja eturauhasongelmia.

Italia: Rodun tilanne Italiassa on pysynyt kutakuinkin vakiona. Valtaosaa koirista käytetään käytännön metsästykseen, mutta vain pieni osa käy kokeissa. Rotua pidetään yleensä ottaen terveenä, eikä erityisesti spinonelle tyypillisiä sairauksia mainita. Rakenteessa on jo vuosien ajan pyritty suuresta ja raskaasta entisaikojen koirasta kohti nykypäivän metsästyksessä toimivaa käyttökoiran rakennetta. Jalostuksen ohjenuorana on jo vuosia ollut valita hyvien käyttökoirien joukosta rotunsa tyypillisimmät yksilöt, eli jalostuksessa painotetaan rodun käyttöominaisuuksia. Tämä on tarkoittanut sitä, että jalostuksessa on tehty kompromisseja joidenkin sellaisten ominaisuuksien suhteen, jotka liittyvät enemmän rodun historiaan kuin toiminnallisuuteen (kuten ”nahka paksu kuin härällä” ja suuri, massava rakenne) ja joita aikoinaan näki näyttelykehissä paljonkin. Nykypäivän jalostuksessa prioriteetti on sen sijaan annettu toiminnalliselle, dynaamisemmalle ja urheilullisemmalle rakenteelle. Avoimissa maastoissa spinonen on haettava

laajasti siinä missä muidenkin mannermaisten seisojien. Peitteisissä maastoissa spinonesta on kuitenkin löydyttävä ”metsien ja vaikeakulkuisten suistojen” metsästyskoiran tyyppinen harkitseva haku. Pitkäjänteisen valikoivan jalostustyön ansiosta rodun käyttöominaisuuksien keskitaso on saatu varsin hyväksi. Lähes kaikki spinonen omistajat näkevät spinonen nimenomaan metsästyskoirana.

Britannia: Britanniassa arvioidaan olevan noin 4 500 spinonea, joista noin 5% on metsästyskäytössä ja noin 1% osallistuu seisojille tarkoitettuihin metsästyskokeisiin. Britannian rotujärjestön terveystoimikunta on ilmoittanut Britannian Kennelliitolle seuraavansa seuraavia sairauksia vuonna 2014: neurologiset sairaudet (epilepsia, immuunivälitteiset sairaudet), iho- ja korvasairaudet, jotka ovat tavallisesti seurausta allergiasta tai kilpirauhasen vajaatoiminnasta, ruuansulatuselimistön sairaudet, mukaan lukien yliherkkyydet ruoka-aineille ja mahalaukunkiertymä, tuki- ja liikuntaelimistön ongelmat, kuten lonkkanivelen dysplasia ja OCD sekä nuorten koirien syöpä. Britanniassa tutkitaan parhaillaan spinone epilepsiaa yhteistyössä Animal Health Trustin kanssa. Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa epilepsiageenjä. Ensimmäisen genominlaajuksen assosiaatiotutkimuksen tuloksia odotellaan vuoden 2015 alkupuolella.

Ruotsi: Ruotsissa spinoneiden määrän on hienoisessa laskussa, ja määräksi arvioidaan noin 150 koiraa (200). Näistä 10–15% käytetään metsästyksessä, eli metsästyksen käytettävien koirien määrä on säilynyt tasaisena. Kokeissa käyneiden koirien osuus on 10%. Ruotsissa on neljä käyttövaliospinonea. Ruotsin Kennelliitto seuraa liiallisen nahan aiheuttamia ongelmia (entropiumia ja ektropiumia) spinonella, joskin näistä on näyttelyissä ja terveystarkastuksissa saatu vain muutama merkintä. Rotuna spinone on yleisesti ottaen terve ja pitkäikäinen: 12–13 vuoden ikä ei ole harvinaista. Pentuekoko on vaihdellut välillä 5–12.

Saksa: Saksassa on vuosina 2004–2013 rekisteröity 327 spinonea (250). Saksan spinonekerhossa on jäseniä 68, joista 54 jäsenellä on ampuma-aselupa. Voidaan siis arvioida, että metsästyksen käytettävien koirien osuus on noin 20 % (15 %). Saadun tiedon perusteella ei voida yksiselitteisesti arvioida, kuinka suuri osa saksalaisista spinoneista on osallistunut käyttökokeeseen. Erityisiä terveysongelmia ei mainittu. Saksan kennelliiton sääntöjen mukaisesti jalostukseen käytetään A- tai B-lonkkaisia koiria, C-lonkkaista voidaan käyttää vain A-lonkkaisen kanssa. Saksan spinonekerhon sääntöjen mukaan jalostukseen käytetään ainoastaan A- tai B-lonkkaisia koiria, C-lonkkaisia voidaan käyttää poikkeusluvalla. Kynnär- ja olkanivelten on oltava puhtaat ja koira on testattava ataksiavapaaksi (joko koira tai sukutaulun perusteella ataksiavapaaksi todettu, testatut koirat saavat olla enintään toisessa sukupolvessa), koirasta on oltava polveutumistodistus ja sen on oltava muutoinkin terve.

Alankomaat: Spinoneiden määrä on pysynyt vakiona, ja on nyt 300–350 (300–350). Metsästyskäytössä olevien koirien määrän arvioidaan olevan nyt alle 5 %, mikä on huomattavasti vähemmän kuin aikaisemman tarkastelujakson 15%. Rotuyhdistyksen tiedossa ei ollut käyttökokeisiin osallistuneita spinoneita. Terveysten suhteen ei ole suurempia ongelmia. Ataksiatestejä tehdään säännöllisesti, lonkkakuvaus toimii ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä. Epilepsiaa on muutamia tapauksia, mutta ei huolestuttavassa määrin.

Yhdysvallat: Yhdysvaltojen tapauksessa on huomioitava, että kyseessä on alue, joka kattaa lähes kokonaisen mantereen, minkä vuoksi tiedot ovat karkeita arvioita. American Kennel Clubiin on rekisteröity spinoneita vuosina 2004–2014 yhteensä 3323 kpl. Yhdysvalloissa on useampia

kennelliittoja, joten kaikkia koiria ei välttämättä ole rekisteröity American Kennel Clubiin. Koirien rekisteröinti ei ole pakollista. Vuotuinen rekisteröintimäärä vaihtelee välillä 239–336. Metsästyskäytössä olevien koirien määräksi arvioitiin edelleen noin 30 (5) prosenttia, mutta kokeissa käy vain pieni määrä koiria, arvioita 5 prosenttia. Yhdysvalloissa spinone on pääosin seura- ja harrastuskoirana, mutta moni kasvattaja kannustaa käyttämään koiria myös metsästykseen. Spinone Club of American kotisivuilla rodulla terveysongelmina listataan allergiat, mahalaukunlaajentuma, syöpä, kaihi, ataksia, dermatiiti, epilepsia ja epileptiset kohtaukset, lonkka- ja kyynärniveldysplasia ja kilpirauhasen vajaatoiminta.

4.1.2 Populaation rakenne ja jalostuspohja Suomessa

Ensimmäinen spinone tuotiin Suomeen Englannista vuonna 1986. Valtaosa suomalaisista spinoneista on lähtöisin englantilaisista näyttelylinjaisista koirista.

Taulukko 2. Rekisteröinnit Suomessa 2005-2014

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Pennut (kotimaiset)	17	14	12	9	17	6	9	11	4	15
Tuonnit	4	2	2	4	2	2	1	0	2	2
Rekisteröinnit yht.	21	16	14	13	19	8	10	11	6	17
Pentueet	3	2	2	1	3	1	1	1	1	3
Urosten jalostuskäytön ikä, keskiarvo	6v 8kk	6v 7kk	3v 1kk	5v 11kk	3v 10kk		2v 7kk	2v 8kk		3v 6kk
Narttujen jalostuskäytön ikä, keskiarvo	4v 5kk	5v 3kk	4v 8kk	6v 6kk	4v 1kk	6v 2kk	5v 5kk	5v	3v 5kk	4v 4kk
Sukusiitosprosentti	1,52%	4,58%	0,00%	2,00%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,64%

Lähde: Suomen Kennelliitto/ Koiranet 20.12.2014

Vuosittain on rekisteröity keskimäärin noin 15 koiraa. Koiria on tuotu ulkomailta vuosittain keskimäärin 2 kpl. Rekisteröintimäärät ovat pysyneet kutakuinkin vakaina. Pentueita on tullut keskimäärin 1–3 kpl/vuosi. Jalostuskoirien ikä on ollut nousussa, mikä antaa enemmän tietoa kyseisten koirien terveydestä ja ominaisuuksista, mutta toisaalta tekee vaikeammaksi arvioida jälkeläisnäyttöjä, eli sitä mitä koira periyttää. Etenkin nartuille on haluttu koepalkinto ennen astutusta.

Rodun sukusiitosprosentti on kasvussa, ja sen odotetaan kasvavan edelleen samansukuisten koirien jalostuskäytön myötä. Sukusiitosastetta tarkastellessa on huomioitava, että jalostukseen on käytetty ulkomaisia uroksia ja tuontinarttuja, joiden sukupuutiedot eivät ole Koiranetissä täydellisinä ja tietokannassa saattaa olla tehdyistä korjauksista huolimatta samoja koiria usealla eri rekisterinumerolla.

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että

satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä. (www.kennelliitto.fi, MMT Katariina Mäki 5.8.2013)

Vuosina 2009–2013 KAER-kokeessa palkittuja koiria oli 31.12.2013 mennessä yhteensä 19 kpl, joista kolme voittajaluokassa. Nykyään Suomessa on noin 130 spinonea. Tuontikoirien määrää pyritään lisäämään geenipohjan laajentamiseksi. Suomen spinonekannassa on huomattavaa yhden matadorinartun ja kolmen uroksen käyttö vuosina 1995–2004, mutta tilanne on edeltävän JTO:n seurantakauden (2004–2010) aikana parantunut huomattavasti (Taulukot 3 ja 4). Ongelmana on kuitenkin edelleen koko kannan sukusiitosaste, eli valtaosa koirista on sukua keskenään. Kumulatiivista prosenttia ei ole tässä JTO:ssa huomioitu, koska pienellä rodulla yhden uroksen ainoa pentue, jossa syntyi yksi pentu, antaa prosentiksi täydet sata. Olennaisempaa on tarkastella koko kotimaisen kannan keskinäistä sukusiitosastetta.

Taulukko 3. Jalostukseen käytetyt koirat 2005-2014 (koiran syntymävuosi suluissa)

Urokset	Tilastointiaikana			2:ssa polvessa		Yhteensä		Lonkkakuva- tuttu- ja	Näyt- telyssä esitet- ty-jä jälk.	KAER- kokee- s-sa esitet- t jälk.
	Pentu- eita	Pentuj- a	%	Pentu- eita	Pentuj- a	Pentu- eita	Pentuj- a			
Gastone del Passo di Dante (2004)	2	17	14,91 %	-	-	2	17	2	4	3
Ludstar Bertoldo (2005)	1	11	9,65%	-	-	1	11	6	10	5
Goldfly Dollie Fooled Again At Cobbets	2	10	8,77%	5	34	2	10	9	10	5
Fragola Niklas-B (2005)	1	9	7,89%	1	2	1	9	3	6	3
Sharpshot Cu Roi (2005)	1	9	7,89%	1	6	1	9	5	8	3
Virgilio (2008)	1	8	7,02%	2	15	1	8	5	6	4
Biro del Brenton (2007)	1	8	7,02%	-	-	1	8	7	5	7
Pecche (2009)	1	7	6,14%	-	-	1	7	2	4	1
Wolfsirius Kashmir (2002)	1	7	6,14%	-	-	1	7	5	3	-
Fragola Venti Vesuvius (2010)	1	6	5,26%	-	-	1	6	-	-	-
Fragola Nonstop (2005)	1	6	5,26%	-	-	1	6	-	2	-
Epithelium Carlo (2000)	1	5	4,39%	2	15	2	13	4	4	4
Campino of Pure Passion (2008)	1	5	4,39%	-	-	1	5	3	4	2
Magic At Sharpshot (2000)	1	3	2,63%	-	-	1	3	3	3	3
Michiamo The Italian Job (2011)	1	2	1,75%	-	-	1	2	-	-	-
Ryttarstogens Astro	1	1	0,88%	-	-	1	1	-	-	1
	Tilastointiaikana			2:ssa polvessa		Yhteensä		Tilastointiaikana		
Nartut	Pentu- eita	Pentuj- a	%	Pentu- eita	Pentuj- a	Pentu- eita	Pentuj- a	Lonkk- a- kuvatt- u- ja	Näytt- elyssä esitet- ty-jä jälk.	KAER- kokee- s-sa esitet- t jälk.

Fragola Jasmina (2002)	3	21	18,42 %	5	34	3	21	15	20	10
Fragola Onyx (2006)	3	21	18,42 %	2	15	3	21	7	12	5
Koulupolun Saimi (2004)	2	10	8,77%	1	2	2	10	3	6	4
Fragola Jemina Tesoro(2002)	1	9	7,89%	1	6	1	9	5	8	3
Fragola Vittoria (2010)	1	9	7,89%	-	-	1	9	-	1	-
Assia di Cascina Croce (2009)	1	8	7,02%	-	-	1	8	7	5	7
Fragola Opaali (2006)	1	8	7,02%	-	-	1	8	2	3	3
Amber Rio Dalla Terra di Mai (2003)	1	7	6,14%	-	-	1	7	5	3	-
Menodoratesoro (2008)	1	6	5,26%	-	-	1	6	-	-	-
Fragola Cassiatore (1997)	1	5	4,39%	6	45	3	21	4	4	4
Fragola Tempesta Dineve (2008)	1	5	4,39%	-	-	1	5	3	4	2
Bella di Bunarii (2000)	1	3	2,63%	-	-	1	3	3	3	3
Riekkorinteen Thelma (2011)	1	2	1,75%	-	-	1	2	-	-	-

Lähde:Suomen Kennelliitto/Koiranet 20.12.2014

Pentueita on vuosina 2005–2014 rekisteröitiin yhteensä 18, joista vuosina 2010–2014 on syntynyt 11. Pentueessa on ollut keskimäärin 6,8 (7,7) pentua. Jalostukseen on vuosina 2005–2014 käytetty 17 urosta ja 13 narttua (Taulukko 4). Nartuista viisi on rotujärjestön jalostusrekisterissä.

Uusintayhdistelmiä on vuosina 2005–2015 syntynyt 1. Verrattuna edelliseen JTO-seurantajaksoon, jalostukseen on käytetty enemmän KAER-kokeeseen tai seisoville lintukoirille tarkoitettuun ulkomaiseen käyttökokeeseen osallistuneita koiria. KAER-koekäyntejä tai vastaavia ulkomaisia koekäyntejä oli 12 nartulla ja 11 uroksella. Näistä yhdeksän narttua ja yhdeksän urosta on myös palkittu KAER-kokeessa tai vastaavassa ulkomaisessa käyttökokeessa.

Vuosien 2005–2014 seurantajaksolla syntyi 18 pentuetta. Uroksia käytettiin 16, joista ulkomaista alkuperää oli 12. Käytetyimmät urokset olivat Gastone del Passo di Dante (17/2), Ludstar Bertoldo (11/1) ja Goldfly Dollie Fooled Again at Cobbets (10/2). Kaikki kolme urosta ovat ulkomaista alkuperää. Aikaisemman jalostuksen tavoiteohjelman seurantajakson käytetyimmän uroksen Edi Wolfsirius dal Podere Antico (44) vaikutus populaation on laimentunut, sillä sen jälkeläisistä tällä seurantajaksolla on lisääntynyt vain kaksi, Koulupolun Saimi ja sen tytär Riekkorinteen Thelma. Yksittäisten urosten ja narttujen jälkeläismäärät ovat pysyneet kuluneella seurantajaksolla kohtuullisimpina. Rodun PEVISAan on otettu matadoripykälä vuonna 2011, jonka mukaan koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 21 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.

Seurantajaksolla käytettiin jalostukseen 13 narttua. Käytetyimmät nartut olivat Fragola Jasmina (21/3), joka oli edeltävällä seurantajaksolla toiseksi käytetyin narttu ja käytetyimmän nartun Fragola Cassiatoren tytär. Toiseksi käytetyin narttu tällä seurantajaksolla oli Fragola Jasminan tytär Fragola Onyx (21/3). Seurantajaksolla jalostukseen käytetyistä 13 nartusta yhdeksällä on Fragola Cassiatore viimeistään kolmannessa sukupolvessa. Uroksista 13 käytetystä Fragola Cassiatore löytyy viimeistään kolmannelta sukupolvesta kolmelta koiralta. Populaatiogeneettinen suositus harvalukuisissa roduissa on, että yhden koiran jälkeläismäärä ei ylitä 5 prosenttia edeltävän neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Spinonella tämä tarkoittaa vain muutamaa pentua. Tästä syystä

onkin suositeltavaa, että vaikka PEVISAn matadoripykälässä jälkeläismäärä on rajoitettu 21 pentuun, käytännössä yhden koiran pentumäärä pidettäisiin lähempänä 14 pentua, eli noin kahta pentuetta.

Taulukko 4. Käytetyt yhdistelmät 2005-2014

Isä	Emä	Pentueita	Pentuja	Lonkkakuvattu ja	Näyttelyssä esitettyjä jälk.	KAER-kokeissa esitettyjä jälk.
Epithelium Carlo (C)*	Fragola Cassiatore (A)*	1	5	4	4	4
Macig At Sharpshot	Bella di Bunarii (A)*	1	3	3	3	3
Wolfsirius Kasmir (A)	Amber Rio dalla Terra di Mai (A)	1	7	5	3	-
Goldfly Dollie Fooled Again at Cobbets	Fragola Jasmina (A)*	2	10	9	10	5
Ludstar Bertoldo (B)*	Fragola Jasmina (A)*	1	11	6	10	5
Sharpshot Cu Roi (A)*	Fragola Jemina Tesoro (A)*	1	9	5	8	3
Virgilio	Fragola Onyx (A)*	1	8	5	6	4
Ryttarstogens Astro (A)*	Koulupolun Saimi (B)*	1	1	-	-	1
Gastone del Passo di Dante	Fragola Opaali (A)*	1	8	2	3	3
Fragola Niklas-B (A)*	Koulupolun Saimi (B)*	1	9	3	6	3
Pecche (B)	Fragola Onyx (A)*	1	7	2	4	1
Campino of Pure Passion	Fragola Tempesta Dineve (A)*	1	5	3	4	2
Biro del Brenton	Assia di Cascina Croce (C)	1	8	7	5	7
Fragola Nonstop (A)*	Fragola Onyx (A)	1	6	-	2	-
Gastone del Passo di Dante	Fragola Vittoria (C)	1	9	-	1	-
Michiamo The Italian Job	Riekkorinteen Thelma (A)*	1	2	-	-	-
Fragola Venti Vesuvius (A)*	Menodoratesoro (B)*	1	6	-	-	-

Lähde: Suomen Kennelliitto/Koiranet 20.12.2014

Koiran lonkkakuvaustulos suluissa

* Koira osallistunut KAER-kokeeseen

Vaikka yksittäisen koiran pentumäärä on pysynyt kohtuullisena, haasteena on edeltävän tarkastelujakson tavoin se, että usea jalostukseen käytetyistä nartuista on samaa sukulinjaa. Tämän vuoksi tulevaisuudessa on huomioitava myös sukulinjojen liikkakäyttö. Rodun terveyden ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että geneettinen pohja on mahdollisimman laaja. Tämä tarkoittaa sitä, että mahdollisimman moni jalostuskelpoinen yksilö tulisi käyttää jalostukseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita käyttö-, terveys- ja luonneominaisuuksista tinkimistä. Samoin kannan tulisi koostua mahdollisimman paljon koirista, jotka eivät ole sukua keskenään, mikä edellyttää kasvattajilta rohkeutta tuoda uutta verta ja välttää uusintayhdistelmiä. Suomen spinonepopulaation pienuuden vuoksi suositellaan käytettäväksi ulkomaisia koiria kotimaisten linjojen rinnalla.

Eläinpopulaation eli kannan geneettistä rakennetta voidaan kuvata tehollisen populaatiokoon käsitteellä. Tehollinen populaatiokoko on sitä pienempi, mitä pienempää osaa rodun kannasta käytetään jalostukseen. Mitä pienempi tehollinen populaatiokoko, sitä nopeammin kannan geneettinen pohja pienenee ja sisäsiittoisuuden mukanaan tuomat riskit kasvavat. Tehollinen populaatio määrittää jalostuspohjan laajuuden ja sitä kautta sukusiitoskertoimen kasvunopeuden ja alleelihävikin populaatiossa. Siitoskoirien sukupuolijakauma vaikuttaa tähän lukuun, jonka minimissään tulisi olla noin 200 jalostuskoiraa. Tehollisen koon ollessa alle 50 populaatio on erittäin haavoittuvassa tilassa. Jalostukseen käytettyjen koirien aikaisempaa suurempi määrä tarkoittaa, että rodun tehollinen populaatio on kasvanut 23 (14). Tehollinen populaatio on laskettu kaavalla $4 * N_m * N_f / (N_m + N_f)$, jossa N_m on jalostusurosten ja N_f jalostusnarttujen lukumäärä ja aikavälinä on yksi sukupolvi, eli 4 vuotta (kaava olettaa koirille tasaiset jälkeläismäärät). Kaava kuvaa kuitenkin ideaalipopulaatiota, eikä sitä voida suoraan soveltaa pienelle kannalle, jossa jalostuskoiria on mahdollista tuoda kannan ulkopuolelta. Lisäksi on huomioitava, että kaava antaa yliarvioita tehollisesta populaatiokoosta, koska kaava ei huomioi mahdollista sukusiitosta, käytettyjen urosten tai narttujen sukulaisuussuhteita eikä sitä, onko esimerkiksi samaa urosta käytetty kahdelle läheistä sukua toisilleen oleville nartuille. (Taulukko 5).

Taulukko 5. Jalostukseen vuosina 2005–2014 käytettyjen koirien keskinäiset sukulaisuussuhteet

VANHEMMAT- JÄLKEÄINEN			
Vanhemmat	Jälkeläinen	Pentuja kaikista	% kaikista
Epithelium Carlo- Fragola Cassiatore	Fragola Niklas-B Fragola Nonstop	9/114 6/114	7,89% 5,26%
Fragola Cassiatore	Fragola Jasmina Fragola Jemina Tesoro	21/114 9/114	18,42% 7,89%
Goldfly Dollie Fooled Again at Cobbets- Fragola Jasmina	Fragola Onyx Fragola Opaali Fragola Tempesta Dineve	21/114 8/114 5/114	18,42% 7,02% 4,39%
Fragola Niklas-B- Koulupolun Saimi	Riekkorinteen Thelma	2/114	1,75%
Virgilio- Fragola Onyx	Fragola Venti Vesuvius Fragola Vittoria	6/114 9/114	5,26% 7,89%
TÄYSSISARUKSIA			
Epithelium Carlo- Fragola Cassiatore	Fragola Niklas-B Fragola Nonstop	9/114 6/114	7,89% 5,26%
Fragola Primo Fratello- Fragola Cassiatore	Fragola Jasmina Fragola Jemina Tesoro	21/114 9/114	18,42% 7,89%
Goldfly Dollie Fooled Again at Cobbets- Fragola Jasmina	Fragola Onyx Fragola Opaali Fragola Tempesta Dineve	21/114 8/114 5/114	18,42% 7,02% 4,39%
Virgilio- Fragola Onyx	Fragola Venti Vesuvius Fragola Vittoria	6/114 9/114	5,26% 7,89%
PUOLISISARUKSIA			
Yhteinen vanhempi	Puolisisarukset		
Edi Wolfsirius dal Podere Antico	Koulupolun Saimi Wolfsirius Kashmir	10/114 7/114	8,77% 6,14%

lähde: Suomen Kennelliitto/Koiranet 20.12.2014 Huom! Samat koirat toistuvat useammassa luokassa, joten eri luokkien kokonaismäärät eivät ole suoraan verrannolliset

Taulukossa on listattu vuosina 2005–2014 jalostukseen käytettyjen koirien keskinäiset sukulaisuussuhteet ja niiden jälkeläisten osuus vuosina 2005–2014 syntyneistä pennuista. Tarkastelujakson aikana on käytetty jalostukseen kerran sekä yhden yhdistelmän molempia vanhempia että yhtä jälkeläistä, yhtä narttua ja kahta sen jälkeläistä, kahta täyssidarta ja kahta puolisisarta. Käytännössä siis käytetyistä 13 nartusta viisi on Fragola Cassiatoren jälkeläisiä ja yksi

pojantytär. Ajanjaksolla käytetyistä uroksista kaksi on Fragola Cassiatoren poikaa ja yksi tyttärenpoika. Tämä kertoo Suomen kannan kapeasta geenipohjasta. Toisen polven jälkeläismäärää tarkasteltaessa suositeltava yläraja on kaksi kertaa niin suuri kuin ensimmäisen polven jälkeläisissä. Spinonella tämän rajan (42 pentua) ylittää Fragola Cassiatore. Uroksista lähimpänä on Goldfly Dollie Fooled Again at Cobbets (34 toisen polven jälkeläistä), jonka jälkeläisistä on lisääntynyt kolme.

Vuosina 2005–2014 käytettiin kahta urosta kaksi kertaa: Gastone del Passo di Dantea käytettiin kahdelle lähisukuiselle nartulle ja Goldfly Dollie Fooled Again at Cobbetsin yhdistelmä uusittiin. Jalostuspohjaa voi laajentaa tehokkaasti vain käyttämällä sekä useita erisukuisia narttuja että uroksia. Suomessa tärkein populaation jalostuspohjaa kaventavista tekijöistä on yksittäisen linjan runsas jalostuskäyttö ja sukulinjojen vähäinen lukumäärä. Rodun elinvoimaisuuden säilyttämiseksi rodun yksilöitä tulisi käyttää jalostukseen mahdollisimman monipuolisesti, ja kannan tulisi sisältää mahdollisimman paljon toisilleen erisukuisia koiria. Sukusiitoksen lisääntyessä vähenee geneettinen muuntelu ja väistyvät, haitalliset geenialleelit pääsevät yleistymään rodun kannassa lisäten riskiä perinnöllisten sairauksien yleistymiseen koirakannassa. Suomessa on tälle hetkellä kaksi sukulinjaa, jotka on suositeltava pitää rodun geenipohjan vuoksi jatkossakin toistaiseksi erillisinä, eikä astuttaa niiden koiria ristiin keskenään. Tämä vaatii kasvattajilta intoa ja vaivannäköä hakea astutuksiin toinen puoli ulkomailta sekä tuontikoirissa pyrkiä löytämään uusia sukulinjoja. On suositeltavaa laajentaa geneettistä pohjaa tuonneilla ja suosimalla jalostuksessa uusia linjoja. Suomen populaatioon löytyy uutta verta helposti eri Euroopan maista, jalostukseen käytettävien koirien terveydestä ja käyttöominaisuuksista ei ole syytä tinkiä.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmässä spinonen luonnetta kuvaillaan luonnostaan sosiaaliseksi, säyseäksi ja kärsivälliseksi. Spinone soveltuu metsästykseseen kaikenlaisissa maastoissa. Se on väsymätön ja menee empimättä okasiin pensaikkoihin tai kylmään veteen. Sille on tyypillistä pitkäaskelinen ja etenevä ravi ja se on luonnostaan erinomainen noutaja. Hylkääviä luonteen virheitä ovat vihaisuus tai liiallinen arkuus.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteessa

Seisojan luonneominaisuuksien ensimmäinen ja tärkein lähtökohta on, ettei ole hyvää metsästyskoiraa ilman hyvää luonnetta. Tavoiteltavan luonteen profiili on rodunomaisen käyttötarkoituksen mukainen.

Spinonen tulee olla luonteeltaan tasapainoinen, rauhallinen, luoksepäästävä, hyväntahtoinen ja helppo koulutettava. Kaikenlainen arkuus, ylikiihkeys, hermostuneisuus ja aiheeton aggressiivisuus ovat vakavia virheitä. Koirat eivät saa olla luonteeltaan arkoja tai epäluuloisia, ja niiden toimintakyvyn pitäisi myös yllättävissä tilanteissa palautua kohtuudella. Myös eriateinen paukkupelko on vakava virhe. Spinonen tulee olla ihmisiä kohtaan ystävällinen ja avoin. Riistatilanteissa, myös pienpetojen kanssa, spinone on peloton, ja tilanteen mentyä ohi rauhallinen. Minkäänlainen aggressiivinen käytös ei kuitenkaan tässäkään tilanteessa ole spinonella toivottava ominaisuus. Peräkkäisissä riistatilanteissa koiran tulee pysyä rauhallisena.

Kaikkia näistä poikkeavia ominaisuuksia on pidettävä virheinä, erityisesti silloin, kun ne haittaavat metsästyksellistä käyttöä.

Jalostuksen vastuuhenkilöt seuraavat kokeissa, testeissä ja näyttelyissä rodun esille tulleita ominaisuuksia ja käyttäytymistä tiedottaen niistä kasvattajia ja harrastajia. KAER-koepöytäkirjoissa ei kokeissa käyneiden koirien osalta ole tehtyjä merkintöjä häiritsevistä käytöksistä tai arkuudesta. Vuosien 1999-2015 välisenä aikana on 8 koiraa käytetty Kennelliiton luonnetestissä. Vähäiset käynnit ovat pitkältä aikaväliltä ja tuloksien hajonta suuri, jotta niiden perusteella voisi tehdä johtopäätöksiä.

Käyttökoiran tavoin spinone on oltava riittävän kova, kuitenkin koulutettavissa, ja sen toimintakyvyn on palauduttava nopeasti. Kennelliiton jalostusstrategian mukaan rodunomaisen käytön pitäminen yhtenä jalostuskriteerinä edesauttaa useimmissa tapauksissa sekä koirien tasapainoisen käyttäytymisen että terveen rakenteen säilymistä. Pitkäjänteinen ja menestyksekkäs toimiminen henkisesti ja fyysisesti rasittavassa työssä on yleensä riittävä mittaustulos yksilön käyttäytymisestä ja terveydentilasta. Rotujärjestö Saksanseisojakerho ry mittaa koirien luonnetta vesityö- ja KAER-kokeissa sekä jalostuskatselmusten yhteydessä. Tulos kirjataan ylös koepöytäkirjaan tai arvostelulomakkeeseen.

Vaikka spinone on luonteeltaan erittäin miellyttävä, sosiaalinen, säyseä, koulutettava ja koulutusta kestävä, se on myös puuhakas ja energinen, ja tarvitsee paljon toimintaa. Peläksi oleskelijaksi siitä ei ole. Suomen kannassa on joitakin luonteeltaan varautuneita yksilöitä ja joitain laukausarkoja koiria, joista tiedot on saatu omistajilta. Seurantajaksolla yksi koira on saanut näyttelyssä arvosanan ”hylätty” aggressiivisuuden vuoksi. Näyttelykertomuksissa arkuutta esiintyi hyvin vähän aikuisilla koirilla. Arkaa tai aggressiivista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Spinone kuuluu FCI:n ryhmään 7 ja on seisova lintukoira. Spinone on metsästyskoirana riistaintoinen, kestävä, yhteistyöhaluinen ja monipuoliseen metsästykseseen soveltuva lintukoira, joka pystyy hakemaan hyvin riistaa avoimessa maastossa ja on parhaimmillaan peitteisessä risukossa ja metsässä. Se on hyvin väsymätön, menee empimättä pensaikkoihin tai hyppää kylmään veteen. Tarkkavainuisena se on erinomainen linnun löytäjä ja luontainen noutaja niin maalta kuin vedestäkin.

Spinonen rotutyypillinen liikkumistapa on maatavoittava, vauhdikas ravi, mutta riistaintoisena se vaihtaa haussa usein laukalle. Hakutyöskentely on jonkin verran hitaampaa kuin esim. saksanseisojilla. Spinonen työskentely on rauhallista, mutta siitä on kuvastuttava selkeä riistainto ja pyrkimys riistalle. Sen tulee työskennellä mahdollisimman itsenäisesti ja pitää oma-aloitteisesti yhteyttä ohjaajaan. Haun tulee olla kuhunkin maastoon soveltuvaa ja huomioida kuviolla, peittävyydellä ja etenevyydellä eri maasto- ja tuuliolosuhteet. Lisäksi haun tulee olla riittävän laajaa. Koira ei saa takertua maajälkiin eikä puurtaa. Hakuluoveissa koiran tulee pitää yhteyttä ohjaajaansa ja totella täydentävää ohjausta.

Luonneominaisuuksien kohdalla tavoitellaan rodunomaisten erityispiirteiden säilyttämistä, mikä tarkoittaa esimerkiksi yläpäistä, ilmapainuista harkitsevaa hakua (ei maavainuista puurtamista tai juoksemista juoksemisen riemusta), tarkkaa vainua, hyvää riistankäsittelytaitoa, haussa heiluvaa häntää, pystyasentoista seisontaa, vientiä riistalle ja sitä, että koira ei käyttäydy aggressiivisesti

pienpetoja kohdatessaan, joskin koiran on pienpedot osoitettava. Tämä ei saa olla ristiriidassa KAER-kokeiden mukaiselle metsästykselle, vaan spinonen ominaisuuksia on jatkossakin pystyttävä mittaamaan KAER-kokeessa. Kasvattajat vastaavat sellaisten rotutyypillisten piirteiden vaalimisesta, joita KAER-kokeessa ei mitata (esim. haussa heiluva häntä, rotutyypillinen seisonta ja vienti). Seisojan luonteen tulee olla sosiaalinen, koulutuskelpoinen, yhteistyöhaluinen ja yhteiskuntakelpoinen.

Spinonen rodunomaisia käyttöominaisuuksia mitataan kanakoirien erikoiskokeella (KAER). Suomessa spinonet osallistuvat KAER-kokeisiin ja kilpailevat samoilla säännöillä muiden mannermaisten kanakoirien kanssa. Italiassa, Irlannissa ja Ruotsissa spinoneille järjestetään omia käyttökokeita. Suomen kanta on tällä hetkellä noin 130 koiraa, joista noin 80% on metsästyskäytössä.

Nykyinen käyttötarkoitus Suomessa

Spinone on monipuolinen metsästyskoira. Suomessa spinonea käytetään pääasiassa seisovana lintukoirana kanalintumetsästyksessä, noutavana koirana vesilintumetsästyksessä ja kyyhkysjahdissa sekä jonkin verran jänisjahdissa. Kokeneita, kanalintujahdissa jo olleita koiria voidaan käyttää vesilintu- ja jänisjahdissa seisovina ja ylösajavina koirina. Haavoittuneen riistan jäljityksessä spinone on erinomainen apulainen erittäin hyvän vainunsa ansiosta.

Spinone hakee reippaasti ja ennen kaikkea perusteellisesti, etusijalla ei ole juoksunopeus vaan haun maastonpeittävyys, tuloksellisuus ja varmuus. Spinonella on hyvä linnunlöytökyky. Spinone soveltuu järkipäisen ja järjestelmällisen hakunsa ansiosta erinomaisesti myös peitteiseen maastoon, missä sen haun erityisominaisuudet korostuvat ja tulevat hyvin ja tuloksekkaasti esille. Hausta tulee kaikissa maasto-olosuhteissa ilmetä riistallepyrkivyyttä. Paksu nahka suojaa hyvin kylmyyttä ja kosteutta vastaan.

Spinonen jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota työskentelymotivaatioon, puutteellisen metsästys- tai työskentelyhalun omaavia koiria ei tulisi käyttää jalostukseen. Uinti- ja noutohalukkuuden tulee olla spinonelle luontainen. Luonteen heikkouksilla on vahva periytyvyys, ja virheiden korjaaminen on vaikeaa. Mainitut ominaisuudet ovat luontaisia, eikä niihin voi ratkaisevasti vaikuttaa koulutuksella. Onkin suositeltavaa, että jalostukseen käytetään käyttöominaisuuksiltaan rodun keskitasoa parempia koiria.

Alla olevassa taulukossa on esitetty KAER-kokeisiin osallistuneiden spinoneiden ominaisuuksien numeeristen arviointien keskiarvot. Kaikissa ominaisuuspisteissä on maksimi 5, vaikkakaan täydet 5 pistettä ei aina ole paras vaihtoehto.

Hakuvauhdin ollessa 2–3 vauhti on ajoittain ravia ja rauhallista laukkaa tilanteesta riippuen.

Maaston peittävyydellä tarkoitetaan, kuinka kattavasti koira hakee annetun hakualueen.

Yhteistyö on koiran ja ohjaajan yhteistyötä ideaalin lopputuloksen saavuttamiseksi, koiran tulee kuunnella ja totella annettuja ohjeita ja pitää ohjaajaan yhteyttä.

Metsästys halu kuvastaa koiran tapaa toimia löytääkseen riistaa. Spinoneilla se on seurarantajaksolla ollut 3–4, mikä tarkoittaa, että koira työskentelee innokkaasti, mutta ajoittain kaipaa kannustusta.

Seisontakynnys kuvastaa koiran herkkyyttä reagoida hajuihin ja ilmaista se seisomalla. Jos seisontakynnys on 0, koira ei seiso riistalle vaan karkottaa sen itse = hylätty. Jos pisteitä on 5, koira seisoo liian herkästi, ja sillä on vaikeuksia paikallistaa riistaa. Ihanteellisin pisteytys tässä kohdassa on 3.

Etenemisen tulee olla vapautunut ja kohdistua suoraan riistaan. 0 ei suostu seisonnaltaan hyväksyttävästi etenemään= hylätty, ja 5 on täysin vapautunut hyvin riistaan kohdistunut eteneminen.

Taulukko 6. Rodun ominaisuuspisteet 2009–2013

Rodun keskiarvot	vauhti	maaston-peittävyys	yhteistyö	metsästysshalu	seisontakynnys	eteneminen
2009	2,4	2,5	3,3	3,6	3,3	3,4
2010	2,5	2,5	3,3	3,7	3,3	3,4
2011	2,6	2,5	3,2	3,8	3,3	3,4
2012	2,6	2,5	3,2	3,8	3,3	3,4
2013	2,6	2,5	3,2	3,8	3,3	3,4
Tavoite seuraavalla seurantajaksolla	3	3	3	4	3	4

Lähde: Saksanseisojakerhon vuosikirjat

Viiden vuoden seurantajaksolla ominaisuuspisteet ovat pysyneet melko lailla samoina. Metsästysshalu ja vauhti ovat hieman parantuneet, ja yhteistyössä on päästy paljon ohjaajan apuun tukeutuvasta koirasta kohti itsenäisemmin työskentelevää koiraa. Pisteiden keskiarvoa laskevat osittain nuoret ja kokemattomat Junkkarin nuortenluokkaan osallistuneet koirat, joista kaikki eivät ole vielä syttyneet riistalle. Tavoitteena olisi saada tulevan JTO-kauden aikana ominaisuuspisteet taulukon alimmaisella rivillä kuvatulle tasolle. Jalostukseen käytettävät koirat tulee testata KAER-kokeissa. Tavoitteeseen pääsemiseksi on kiinnitettävä huomiota jalostuskoirien ominaisuuksiin: kahta saman puutteen omaavaa ei tule missään nimessä yhdistää. Muutoinkaan puutteellisen metsästysvietin omaavia koiria ei tulisi käyttää jalostukseen. Jotta rodun metsästysominaisuuksia saataisiin ylläpidettyä ja mahdollisesti parannettua, jalostukseen tulisi käyttää metsästysominaisuuksiltaan rodun keskiarvoa parempia koiria.

KAER-kokeiden lisäksi vuosina 2010-2015 agilityssä on käynyt kokeilemassa yksi ja MEJÄssä yhden omistajan kaksi spinonea. Muista yksittäisten harrastajien mahdollisista mielenkiinnonkohteista ei ole tietoa.

Kanakoirien erikoiskoe (KAER)

Kanakoirien erikoiskokeet ovat metsästyskokeita, joiden tarkoituksena on saada tietoja koirien metsästysominaisuuksista kanakoirien jalostusta varten ja edistää koirien metsästyskäyttöä. Kokeissa arvioidaan koirien kykyä löytää ja käsitellä riistaa luonnon olosuhteissa. Kokeita järjestetään pelto, metsä ja tunturimaastoissa. Vesi- ja jälkikokeet järjestetään yleensä erillisenä kokeena, joissa arvioidaan koiran kykyä vesinoutoon ja laahausjäljen suorittamiseen. Lisäksi huomiota kiinnitetään koiran luonteeseen sekä toimintaan sen kohdatessa petoeläimiä.

KAER-kokeessa koeluokkia on kolme. *Nuorten luokkaan* (NUO) saa osallistua koira, joka on täyttänyt 9 kk ja on enintään 24 kk, eikä ole kilpaillut muissa luokissa. *Avoimeen luokkaan* (AVO) saa osallistua koira, joka ei ole oikeutettu osallistumaan voittajaluokkaan. *Voittajaluokkaan* (VOI) osallistuu koira, joka on saanut 1. palkinnon avoimessa luokassa.

Kaikissa luokissa käytetään laatuarvostelua ja annetaan niin monta 1. 2. ja 3. palkintoa (esim. AVO 2) kuin koirien saamat pistemäärät edellyttävät.

Tullakseen palkituksi nuorten luokassa (NUO) ja avoimessa luokassa (AVO) koiran on saatava hyväksyty arvosana hausta ja riistatyöstä. Nuorten luokassa kiinnitetään eniten huomiota koiran synnynnäisistä taipumuksista johtuvaan suorituskyykyyn.

Tullakseen palkituksi AVO 1. palkinnolla koiran on saatava hyväksyty arvosana jokaisesta osasuorituksesta ja sillä on oltava vähintään kaksi (2) hyväksytyä riistatyötä. Tullakseen palkituksi voittajaluokassa (VOI) koiran on saatava hyväksyty arvosana jokaisesta osasuorituksesta.

Eri rotuihin kuuluvat koirat arvostellaan samojen perusteiden mukaan ottaen huomioon rotukohtaiset eroavat ominaisuudet (esim. spinone ja bracco italiano saavat hakea muista poiketen ravaamalla).

Maasto-osuudessa ylituomari arvioi koiran **haun** tuloksellisuutta sekä mm. juoksuvauhtia, tuulenkäyttöä, maastonpeittävyttä, laajuutta, yhteistyötä ja metsästys halua.

Riistatyö tapahtumasta arvioidaan mm. seisontherkkyys, seisonnan kiinteys, eteneminen, paikallistaminen ja käyttäytyminen riistan karkottuessa.

Noutosuorituksessa arvioidaan noutohalukkuus, kantaminen, pureskelu, luovutus ja käyttäytyminen riistan pudotessa.

Lisäksi kirjataan, jos koiran **luonteessa** on huomauttamista, esim. jos se on vihainen muille koirille tai ihmisille, hätyyttää kotieläimiä tai poroja, on paukkuarka tai äänтелеe häiritsevästi kokeen aikana.

Kanakoirien erikoiskokeiden (KAER) säännöt kokonaisuudessaan

<http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/kaersaannot1610.pdf>.

KAER-kokeessa on käyttöominaisuudet testattu yhteensä 66 Suomessa rekisteröidyltä spinonelta. KAER-kokeessa on palkittu yhteensä 23 narttua ja 17 urosta. Edellisen seurantajakson aikana KAER-koestartteja oli vuodessa keskimäärin 15-16 yhteensä 5 koiralla. Vuosien 2009-2013 aikana koestartteja on ollut keskimäärin 25 vuodessa 7 koiralla. Viime vuosina lähes kaikki pennut on myyty metsästäjille, minkä odotetaan edelleen nostavan kokeisiin osallistuvien koirien määrää. Lisäksi uusia harrastajia kannustetaan kokeisiin ja seisojille tarkoitettuihin koulutustilaisuuksiin.

Taulukko 7. Koekäynnit 2005-2014

Vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Startteja	24	20	19	23	17	18	31	34	27	29
Koiria	12	12	10	8	12	10	13	15	11	16
Palkittuja koiria	4	7	5	4	5	6	9	8	8	11
Palkitsemis%	29,17 %	35,00 %	36,84 %	39,13 %	52,94 %	38,89 %	54,84 %	38,24 %	55,56 %	58,62 %
Koekäynnit ja tulokset luokittain										
VOI										
-startteja	2	-	-	-	-	-	3	9	8	2
-palkitut	1	-	-	-	-	-	1	2	3	1
VOI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VOI2	-	-	-	-	-	-	1	1	0	1
VOI3	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-
AVO										
-startteja	13	9	14	23	9	11	16	17	17	14
-palkitut	5	3	5	9	7	4	10	8	10	7
AVO1	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-
AVO2	3	1	2	3	2	-	3	1	4	3
AVO3	2	2	3	6	5	3	6	6	5	4
NUO										
-startteja	9	11	5	-	8	7	12	8	2	13
-palkitut	1	4	2	-	2	3	6	3	2	9
NUO1	-	-	-	-	1	3	2	-	1	3
NUO2	-	-	2	-	-	-	1	-	1	1
NUO3	1	4	-	-	1	-	3	3	-	5

Lähde: Kennelliitto/Koiranet ja SSK:n tietokanta 1.3.2015

Junkkari on alle 24 kuukauden ikäisille koirille järjestettävä jalostuskatselmus, jossa on sekä ulkomuoto- että käyttöominaisuusarvointi. Junkkarin on tärkeä tilaisuus, jossa pyritään kartoittamaan nuorten koirien luontaiset ominaisuudet ennen kuin niihin vaikuttaa vuosien koulutus. Alla olevassa taulukossa näkyvät vuosittain Junkkariin osallistuneiden koirien määrä ja jatkokehitys

Taulukko 8. Junkkariin osallistuneiden koirien määrä

Vuosi	JUNKKARI Osallistunut/osall.oikeus*)	Palkitut	Myöh osall. kokeisiin	Palkitut
2009	5/28	0	5	5
2010	2/10	0	4	4
2011	6/19	1	6	5
2012	5/17	2	2	2
2013	0/16	0	4	2
2014	7/15	6	6	4

Lähde: Saksanseisojakerhon tietokanta

*) Vuonna 2008 astuneen koesääntömuutoksen myötä loppuvuodesta syntyneellä pentueella on mahdollisuus osallistua syntymävuottaan seuraavan tai sitä seuraavan vuoden Junkkariin

Vuosittain on Junkkarin NUO-kokeeseen osallistunut noin 5-6 koiraa, mikä on laskua edelliseen seurantakauteen verrattuna. Sen sijaan myöhemmin kokeisiin osallistuneiden ja palkittujen koirien määrä on hieman kasvanut edelliseen seurantakauteen verrattuna.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Kotiolloissa spinone on tasapainoinen, rauhallinen, sosiaalinen ja avoin. Tarkastelujakson aikana ei ole raportoitu yksinoloon liittyviä ongelmia tavanomaisia pentuajan tihutöitä lukuun ottamatta.

Tarkastelujakson (2005-2014) aikana rekisteröityjen pentueiden kasvattajille tehdyn kyselyn mukaan juoksujen väli on nartuilla keskimäärin 6-8kk. Jakson aikana rekisteröidyistä 11 pentueesta luonnollisia astutuksia oli 6. Keinosiemennyksiä oli 5, joista neljässä tapauksessa nartulla ei ollut aikaisempia pentueita luonnollisesta astumisesta. Nartut ovat pääsääntöisesti imettäneet pentuja luovutusikänsä saakka, nartuilla on vahvat luontaiset emonvaistot eikä ongelmia pentujen hoivaamisessa ole raportoitu.

Spinone on sosiaalinen ja myös muiden koirien kanssa toimeentuleva. Suomen kannassa on muutamia varautuneita ja muutamia yksittäisiä ääniherkkiä yksilöitä, mutta aggressiivisuutta ei ole kannassa havaittu. Rodussa ei ole havaittu ikään liittyviä käytöshäiriöitä tai ennenaikaista dementiaa, ei myöskään rakenteellisia tai terveydellisiä seikkoja jotka vaikuttaisivat koirien käyttäytymiseen.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Suomen kannassa on muutamia omistajien ilmoittamia varautuneita ja muutamia yksittäisiä ääniherkkiä yksilöitä. Jalostuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota jalostukseen käytettävien yksilöiden kuin niiden lähisukulaisten luonteeseen ja hermorakenteeseen. Arkaa tai aggressiivista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Spinoneilla on voimassa PEVISAn kyynärkuvauspakko ilman raja-arvoa ja lonkkakuvauspakko, jossa rekisteröinnin raja-arvona on vanhempien lonkkakuvaustulos C ja vähimmäisikä kuvaushetkellä 12kk. Jalostukseen suositellaan käytettäväksi ensisijaisesti A- ja B-lonkkaisia ja 0-kyynäräisiä koiria. C-lonkkaisen koiran tulisi olla erinomainen rotunsa edustaja, ja silloin jalostukseen käytettävän yksilön on oltava terve. PEVISA-tutkimuksista saadaan arvokasta tilastotietoa ja mahdollisuus suorittaa jälkeläisten ja sisarusten terveyden arviointia.

Taulukko 9. Spinonen PEVISA-ohjelma

Voimaan-tulovuosi	Vastustettava sairaus	Vaadittavat toimenpiteet	Raja-arvot ja muut rekisteröintirajoitukset
2001	Lonkkaniveldysplasia	Lonkkakuvauspakko	Ilman raja-arvoa
2004	Lonkkaniveldysplasia	Lonkkakuvauspakko	Raja-arvo C
2007	Lonkkaniveldysplasia	Lonkkakuvauspakko	Raja-arvo C. Koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 21 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.
2011	Lonkkaniveldysplasia	Lonkkakuvauspakko	Raja-arvo C.* Koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 21 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.
2015	Lonkkaniveldysplasia Kynnärniveldysplasia	Lonkkakuvauspakko Kynnärkuvauspakko	Raja-arvo C Ei raja-arvoa Koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 21 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan. Ulkomaisia koiria koskeva pysyvä poikkeuslupa; ei vaadita PEVISA-tutkimuksia.

* Italiassa asuvien ja Italian kennelliiton Ente Nazionale della Cinofilia Italianan rekisterissä olevien urosten käyttöä vasten on pysyvä poikkeuslupa, jolloin lonkkakuvauslausunto ei ole pentujen rekisteröinnin ehtona. Poikkeuslupa koskee ulkomailla tapahtuvaa astutusta sekä ulkomaisen sperman käyttöä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston/nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä makroskooppisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja lonkkaniveletkin stabiloituvat. Yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa yleensä nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Näistä osa on ns. suurivaikutteisia geenejä (engl. major gene). Periytymisaste vaihtelee eri tutkimuksissa välillä 0,1–0,6. Ympäristöllä on vaikutusta kasvuhäiriön ilmiäsuun. Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin olevan yhteydessä lonkkavikaan. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se tuo vian esiin geneettisesti alttiilla koirilla. Tämä pätee myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhypely”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksateleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä. Oireilu laitetaan usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisena. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla röntgenkuvin sairaiksi todettujen yksilöiden karsimiseen jalostuksesta. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Suomen kennelliiton arviointiasteikolla virallisten lonkkakuvien (rtg) arvioinnissa aste A on täysin terve, B tarkoittaa lievää löysyyttä, mutta on kuitenkin vielä terveeksi luokiteltavissa, C-asteessa on lieviä muutoksia lonkkanivelissä, mutta tämä ei yleensä rajoita metsästyskäyttöä, ellei johda nivelrikon kehittymiseen. D- ja E-asteessa nivelrikkomuutoksia nähdään jo röntgenkuvassa ja ne aiheuttavat varsinkin iän lisääntyessä. Saksanseisojilla suositellaan ainoastaan lonkistaan terveiden koirien käyttöä jalostukseen niin, että kahta B-lonkkaistakaan ei yhdistettäisi. Spinonella lonkkakuvattujen koirien määrä etenkin rodun kotimaassa Italiassa on niin vähäinen, ettei kovin tiukka karsinta lonkkaniveldysplasian perusteella ole perusteltua.

Taulukko 10. Lonkkakuvattujen spinoneiden lukumäärä ja tulokset , syntymävuosi 2005-2012

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2005	18	11 (73%)	2 (13%)	2 (13%)	0 (0%)	0 (0%)	15 (83%)
2006	4	4 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	4 (100%)
2007	11	3 (50%)	0 (0%)	3 (50%)	0 (0%)	0 (0%)	6 (55%)
2008	17	5 (50%)	3 (30%)	0 (0%)	2 (20%)	0 (0%)	10 (59%)
2009	5	0 (0%)	1 (25%)	2 (50%)	0 (0%)	1 (25%)	4 (80%)
2010	19	5 (62%)	2 (25%)	1 (12%)	0 (0%)	0 (0%)	8 (42%)
2011	9	1 (33%)	1 (33%)	1 (33%)	0 (0%)	0 (0%)	3 (33%)
2012	16	2 (29%)	3 (43%)	2 (29%)	0 (0%)	0 (0%)	7 (44%)
Yhteensä	99	31 (54%)	12 (21%)	11 (19%)	2 (4%)	1 (2%)	57 (58%)

Lähde. Suomen Kennelliitto/ Koiranet 1.3.2015

Kannasta on v. 2005-2012 syntyneistä lonkkakuvattu 57 yksilöä (58%). Vuosina 2009-2012 syntyneistä on kuvattu 22 yksilöä (44%). Rodun lonkkakuvausprosentti on siis hyvä, mutta kuvattujen osuus kuvausikäisistä rekisteröidyistä on laskenut edeltävään JTO:n seurantajaksoon verrattuna. Kattavan ja vertailukelpoisen tiedon saamiseksi jalostusta varten on suositeltavaa, että pyritään jatkossa nostamaan lonkkakuvausprosenttia korkeammalle. On suositeltavaa, että koiran jälkeläisiä lonkkakuvataan ennen kuin koira käytetään jalostukseen useampia kertoja.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöt

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varisliäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan fragmentoituminen, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri genejä. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4 – 7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelistä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat kasvuhäiriön seurauksena kehittyneestä nivelrikosta. Kiinnittymätön kyynärpään uloke ei välttämättä oireile nuorella koiralla, ja se voi olla röntgenkuvauksen sivulöydös.

Kasvuhäiriöiden ja niiden erilaisten kirurgisten hoitojen tehosta ja pitkäaikaisennusteesta ei ole olemassa kattavia tutkimuksia. Leikkaushoidon hyöty on epävarma, jos nivelessä on jo selvät nivelrikon merkit. Kaikkien kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana yleensä nivelrikko. Leikattuunkin jalkaan kehittyy usein jonkin asteinen nivelrikko, mutta sen määrä voi olla vähäisempää ja se voi kehittyä myöhemmin kuin ilman leikkausta hoidetussa nivelessä. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä. Lisäksi voidaan käyttää nivelnesteiden koostumusta parantavia lääkkeitä ja ravintolisiä.

Pohjoismaissa kyynärnivelen kuvien arviointi perustuu sekundaarisiin nivelrikon merkkeihin. On huomattava, että jo 1. asteen muutos tarkoittaa sitä, että koiralla on kyynärnivelen kasvuhäiriö ja siitä johtuvia nivelrikkomuutoksia. Ruotsissa kyynärnivelen kasvuhäiriö on vähentynyt roduissa, joissa kyynärniveliä kuvataan. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että siellä käytetään näissä roduissa jalostukseen vain vähän muita kuin kyynärniveliä suhteeseen terveitä koiria. Jalostusarvoindeksit (BLUP-indeksit) tehostavat jalostusvalintaa.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöitä on todettu muutamalla koiralla. On erittäin todennäköistä, että kyynär- ja olkanivelongelmia löytyy kannasta enemmänkin, ja riski on hyvä huomioida jalostusyhdistelmiä valitessa etenkin kun ulkomailla kyynärpäitä ei spinoneilla yleensä kuvata. Tämän vuoksi olisi myös suositeltavaa, että lonkkakuvausten yhteydessä kuvataan myös vähintään kyynär- ja tarvittaessa myös olkanivelet ja tuloksista ilmoitetaan Saksanseisojakerhon jalostustoimikunnalle.

Taulukko 11. Kynärkuvattujen spinoneiden lukumäärä ja tulokset, syntymävuosi 2005-2012

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
2005	18	8 (89%)	1 (11%)	0 (0%)	0 (0%)	9 (50%)
2006	4	3 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	3 (75%)
2007	11	4 (80%)	0 (0%)	1 (20%)	0 (0%)	5 (45%)
2008	17	8 (89%)	0 (0%)	1 (11%)	0 (0%)	9 (53%)
2009	5	4 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	4 (80%)
2010	19	6 (75%)	2 (25%)	0 (0%)	0 (0%)	8 (42%)
2011	9	2 (67%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (33%)	3 (33%)
2012	16	7 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	7 (44%)
Yhteensä	99	42 (88%)	3 (6%)	2 (4%)	1 (2%)	48 (48%)

Lähde: Suomen Kennelliitto/Koiranet 20.12.2014

Kannasta on kynärkuvattu v. 2005-2012 syntyneistä 48 yksilöä (48%). Vuosina 2009-2012 syntyneistä on kynärkuvattu 22 yksilöä (44%). Rodun kuvausprosentti on hyvä ja hieman noussut edeltävät JTO:n seurantajaksoon verrattuna. Tarkastelujakson aikana kaikki lonkkakuvatut koirat on myös kynärkuvattu.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

Suomen pienen spinonepopulaation terveystilanne on kokonaisuudessaan hyvä. Suomessa rekisteröidyistä koirista terveystieteeseen on vastattu ja terveystietoja palautettu 42% koirista, mikä on erinomainen vastausprosentti ja mistä kiitos kuuluu aktiivisille kasvattajille ja rodun harrastajille. Spinonella on esiintynyt mm. seuraavia perinnöllisiä sairauksia, jotka voivat vaikuttaa koiran elämään: kynärnivelen kasvuhäiriöt, olkanivelen osteokondroosi, epilepsia, silmäluomen asentovirheet (entropium ja ektropium), ylä- ja alapurenta, alaleuan kapeus, hammaspuutokset, tulehdusherkyys, häntämutka, ohut iho, kilpirauhasen vajaatoiminta ja addisonin tauti, napatyträ sekä mahalaukun kiertymä. Useat sairaudet periytyvät monen geenin välityksellä tai ovat resessiivisiä, joten sukurasitteen mahdollisuus on huomioitava jalostusvalinnoissa (SSK:n tietokanta). Varsin yleinen vauriotyyppi on metsästysaikaan ilmenevät hännänpään vauriot metsästyksen käytetyillä koirilla.

Olkanivelen osteokondroosi

Taipumus olkanivelen osteokondroosiin on selvästi perinnöllinen. OCD:n puhkeaminen tulee näkyviin ontumisena 5–7 kk iässä. Vaurio näkyy röntgenkuvassa olkavarren nivelpinnan takakaareissa kuoppamaisena. Osteokondroosissa nivelruston alainen luutuminen on häiriintynyt, minkä seurauksena nivelrusto menettää alla olevan luun tuen, paksuuntuu ja sen ravitsemus häiriintyy, rusto irtoaa kielekemäisesti tai irtokappaleena normaalissa rasituksessa. Seurauksena on usein tulehdus, jota koira oireilee kivulla (ontuminen) ja usein nivelrikko. Nivelruston rapautumisvaiheessa syntyvä irtokappalemuoto on osteokondroosin dissecans -muoto.

Nykykäsityksen mukaan alttius osteokondroosin kehittymiseen periytyy useasta tekijästä johtuen, polygeenisesti eli monigeenisesti. Ympäristötekijöillä katsotaan olevan suurempi vaikutus osteokondroosin kuin lonkkaniveldysplasian kehittymiseen. Osteokondroosin kehittymiseen altistavana tekijänä on luuston nopea kasvu, jota liian runsas ruokinta vielä tehostaa. Liian runsas liikunta on usein mukana. Olkanivelen ruston irtoaminen on korjattavissa leikkauksella, jonka jälkeen koira yleensä kestää normaalissa metsästyskäytössä. Olkanivelen luutumishäiriötä sairastanutta ja sen vuoksi hoidettua koira ei tule käyttää jalostukseen. Olkanivelen osteokondroosia on todettu ja hoidettu muutamilla koirilla. Muutamien viimeisen vuoden aikana

joiltakin koirilta on lonkkakuvauksen yhteydessä kuvattu myös olkapäät. Ongelmana on virallisen lausuntotuloksen puute sekä asiaan perehtyneiden eläinlääkäreiden vähyys.

Epilepsia

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikkojälkeläisiä, niin kauan kun rodulle ei ole olemassa geenitestiä, jonka avulla sairauden kantajuus voidaan todeta.

Ensimmäinen epilepsiakohtaus tulee useimmiten nuorena, 1-5-vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Suomessa esille tulleissa tapauksissa ensimmäinen kohtaus on tullut noin 4-5 vuoden iässä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen. Siksi koirasta otetaan virtsa- ja verinäytteitä ja tehdään neurologinen tutkimus. Jollei muuta selittävää syytä löydy, koira sairastaa epilepsiaa. Epilepsiaa ei voida parantaa, vaan koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan. Lääkityksen aloituspäätökseen vaikuttaa kohtauksien esiintymistiheys ja vakavuus. Lääkityksen avulla epilepsiakohtausten esiintymistä voidaan harventaa, kohtauksia lieventää ja niiden kestoa lyhentää. Joskus kohtaukset saadaan lääkityksellä kokonaan loppumaan. Suomessa epileptisiä kohtauksia on esiintynyt yksittäisillä keskenään samansukuisilla koirilla ja yhdellä erisukuisella koiralla. Saksanseisojakerhon jalostustoimikunta seuraa tilannetta, ja on erittäin suositeltavaa, että siihen puututaan jalostusvalinnoissa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Entropium ja ektropium

Silmäluomien asentovirheet (entropium ja ektropium) ovat vahvasti perinnöllisiä. Kyse on oireista, jotka ilmenevät tietyn tyyppisten rakenneongelmien yhteydessä: pään alueella paljon nahkaa, silmät pienet ja/tai sisään painuneet. Entropium ja ektropium periytyvät siis välillisesti tietyn tyyppisen rakenteen periytymisen myötä, jolloin todennäköisesti vaikuttamassa on useampi geeni. Esiintyvät myös vaikeudeltaan eriasteisina, aina oireet eivät ole yhtä vakavia. Entropium tarkoittaa sisäkierteisyyttä, eli silmäluomi on kiertynyt sisäänpäin, jolloin silmäripset hankaavat sarveiskalvoa ja aiheuttavat vaurioita. Entropium esiintyy silmänluomien ulkokulmassa tai ulkokulmassa ja alaluomessa. Se on lievemmissä tapauksissa usein vaikeasti havaittavissa. Ektropiumissa silmäluomi avautuu liikaa, jolloin se kerää roskia ja on tulehdusriski, tai on liian suuri (Makroblepharon). Silmäluomien kierteisyyttä voidaan korjata leikkauksella. Sairasta tai leikkauksella korjattua koira ei missään tapauksessa tule käyttää jalostukseen. Entropiumia on korjattu leikkauksella muutamilta yksilöiltä.

Allergia ja atopia

Herkkäihoisuuteen ja allergisuuteen taipuvaisuutta on ilmennyt muutamilla yksittäisillä yksilöillä. Hoitomuotona on käytetty ruokavalion vaihtamista tai antihistamiinilääkitystä.

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet.

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koira ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atoopikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atoopikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympärys), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atoopikon iho-oireista.

Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri – ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito.

Kilpirauhasen vajaatoiminta

Kilpirauhasen vajaatoiminta (hypotyreoosi) johtuu liian alhaisesta kiertävien kilpirauhashormonien määrästä. Kilpirauhasen vajaatoiminta on koiran yleisin sisäerityssairaus. Sairauden esiintyvyys on keskimäärin 0,2–0,4 % kaikista koirista, mutta joissakin roduissa esiintyminen on huomattavasti yleisempää. Kilpirauhasen vajaatoiminnan taustalla on tavallisimmin immunologinen kilpirauhasen tulehdusreaktio, lymfosytaarinen tyreoidiitti. Kilpirauhasen vajaatoiminta on autoimmunisairaus, jolla on geneettistä taustaa. Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Suomessa kilpirauhasen vajaatoimintaa on esiintynyt muutamalla yksittäisellä spinonella ja addisonintauti yhdellä.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa poteva koira on tyypillisesti kooltaan keskikokoinen tai suuri ja iältään keski-ikäinen (4-11-vuotias). Kliiniset oireet kehittyvät, kun noin 75 % kilpirauhashudoksesta on tuhoutunut, joten sairaus on voinut olla olemassa kuukausia tai vuosia ennen oireiden puhkeamista. Riskirotujen yksilöt voivat sairastua muita nuorempina, mutta vajaatoiminta on harvainen alle kahden vuoden ikäisillä koirilla.

Kilpirauhashormonia tarvitaan kaikkialla elimistössä aineenvaihdunnan ylläpitämiseen. Siksi

vajaatoiminnan oireet ovat moninaiset. Aineenvaihdunnan hidastumiseen liittyvät oireet, kuten uneliaisuus, lihavuus ja liikunnan siedon aleneminen, ovat yleisimmät. Lähes yhtä paljon esiintyy iho-oireita, kuten karvapeitteen ohenemista, kaljuutta ja huonokuntoisuutta sekä ihon tummumista, seborreaa ja pinnallisia ihotulehduksia. Edellä mainittuja harvemmin esiintyy hermostollisia, silmiin, sydämen toimintaan, käyttäytymiseen, lisääntymiseen tai ruuansulatuskanavan toimintaan liittyviä oireita.

Kilpirauhasen toiminnan mittaamiseen on käytössä useita eri testejä, joista tavallisimmin käytetään T4 ja TSH määrittelyä. Jos tulos on ristiriitainen, uusintatutkimus suoritetaan 4-8 viikon kuluttua tai määritetään vapaa-T4 pitoisuus. Lymfosytääristä tyreoidiittia epäiltäessä voidaan mitata tyreoglobuliinivasta-aineiden määrä (TGA). Negatiivinen tulos ei kuitenkaan sulje pois autoimmuunintyyppin sairautta. Hoitona käytetään elinikäistä levotyroksiinikorvaushoitoa.

Mahalaukun laajentuma/kiertymä

Mahalaukunkiertymä, *torsio ventriculi*, on suurten ja jättikokoisten syvärintaisten koirien ongelma. Mahalaukku voi laajentua ympäristötekijöistä johtuen, esim. jos koira syö jotain epäsopivaa, joka sitten kaasuuntuu mahassa. Mahalaukun kiertymään taas vaaditaan yleensä rakenteellinen heikkous. Rakenteen lisäksi altistavia tekijöitä ovat perinnöllisyys (mahalaukun kiertymä/laajentuma sisaruksilla/vanhemmilla) aikaisempi mahalaukun kiertymä/laajentuma ja korotettu ruokakuppi. Mahalaukku kierähtää akselinsa ympäri, jolloin mahalaukun sisältö ei etene suolistoon, eikä koira saa tyhjennettyä mahalaukkuun oksentamallaan. Mahalaukkuun alkaa kerääntyä kaasua ja se laajenee voimakkaasti. Oireina ovat tyypillisesti levottomuus tai flegmaattisuus koirasta riippuen, yleinen tuskaisuus, tuloksettomat oksennusyriytykset ja lopuksi koira turpoo ja muistuttaa ilmalaivaa. Laajentunut mahalaukku alkaa painaa ympäristössään olevia tärkeitä elimiä, mikä saattaa johtaa hengenvaarallisen shokin syntymiseen tai elinten kuolioon. Mahalaukunkiertymä on henkeä uhkaava tila ja vaatii aina välitöntä eläinlääkärin hoitoa. Suomessa on ilmoitettu neljän koiran kuolleen mahalaukunkiertymään, kiertymän leikkaukseen tai sen jälkeisiin komplikaatioihin. Viime vuosien aikana uusia tapauksia ei ole tullut esiin.

Napatyrä

Napa on se kohta, josta sikiön aineenvaihdunta tapahtuu istukan välityksellä emon elimistöön. Navan kohdalla istukasta tulevat verisuonet lävistävät sikiön ja liittyvät sikiön omaan verenkiertoon. Normaalisti napaverisuonet painuvat kasaan ja navan aukko sulkeutuu heti kohta syntymän jälkeen. Jos aukon sulkeutuminen hankaloituu, niin syntyy napatyrä eli vatsaontelon seinämään jää reikä; joskus suurempi joskus pienempi. Aukon sulkeutuminen voi estyä, jos napanuora joutuu epätavallisen kovaan venytykseen syntymähetkellä. Emo voi myös purra napanuoran poikki liian läheltä ja aiheuttaa tyrän syntymisen. Napatulehdus voi häiritä sulkeutumista. Useissa tapauksissa navan aukko on perintötekijöiden vaikutuksesta liian suuri ja sulkeutuminen epätäydellistä. Joskus tavataan synnynnäisiä kehityshäiriöitä, jolloin navan aukko on valtavan suuri. Jos napatyrän aukko on niin suuri, että suoli mahtuu aukosta läpi, on tyrä aina korjattava leikkauksella. Suoli voi pakkautua tyräaukkoon niin tiukasti, että verenkierto salpautuu ja suolen osa menee kuolioon; tämä on hengenvaarallinen tila, ja vaatii pikaista kirurgista hoitoa. Oireina on erittäin voimakas akuutti kipu vatsassa, etenkin navan kohdalla. Napatyrä saattaa olla kiinni kasvanut, mikä tarkoittaa sitä, että heti syntymän jälkeen napa-aukosta on valahtanut pieni määrä rasvakudosta ulos ja aukko on sen jälkeen sulkeutunut normaalisti. Navan kohdalle on jäänyt pieni rasvakudoksen aiheuttama pullistuma. Tällainen sulkeutunut tyrä on kaikkien yleisin ja on täysin vaaraton "kauneusvirhe". Se voidaan korjata leikkauksella mutta leikkaus ei ole

välttämätön. Spinonella on raportoitu Suomessa muutamia kiinni kasvaneita napatyriä, jotka eivät ole vaatineet leikkaushoitoa.

Hammaspuutokset ja purentavirheet

Spinoneilla on todettu jonkin verran hammaspuutoksia, joista yleisin on P1:n puutos tai ylimääräinen P1:nen. Lisäksi on ollut muutamia tapauksia voimakasta yläpurentaa sekä alikehittynyt alaleuka. Omistajat ja kasvattajat ovat ilmoittaneet yksittäisistä pennuista, joilla on kitalakeen painava kulmahammas. Osalla tilanne on korjaantunut koiran kasvaessa. Spinonen rotumääritelmässä yläpurenta tai selvä alapurenta ovat hylkääviä virheitä.

Kivesvika

Kivesvikaisen uroksen joko toinen tai molemmat kivekset eivät laskeudu vatsaontelosta normaalisti kivespussiin, tai kivekset ovat muuten rakenteeltaan epänormaalit. Kaksipuoleinen muoto (molemmat kivekset puuttuvat) on steriili, mutta toispuoleisessa muodossa (yksi kives puuttuu) uros on yleensä siitoskykyinen. Normaalisti kivekset ovat laskeutuneet noin kahdeksan-yhdeksän viikon ikäisillä pennuilla.

Kivesvika on perinnöllinen, mutta periytymistapa on epäselvä, koska eri tutkimukset ovat päätyneet erilaisiin arvioihin periytymismallista. Todennäköisempää on, että periytyminen on polygeenistä. Kivesvian periytyvyys (heritabiliteetti) on kuitenkin riittävän suuri, niin että jalostusvalinnoilla voidaan vaikuttaa sen esiintymiseen.

Yhden tai molempien kivesten puuttuminen tai epänormaalius on spinonen rotumääritelmässä mainittu hylkäävä virhe. Tällainen uros on luonnollisesti myös suljettu pois jalostuksesta. Spinonella on toistaiseksi todettu muutama kivesvikainen koira Suomessa (suullinen tiedonanto koirien omistajilta/kasvattajalta).

Häntämutka

Häntänikamiin voi kehittyä muutoksia, jotka tuntuvat mutkina tai jopa kulmina nikamaväleissä. Häntämutkaista koira ei tule käyttää jalostukseen, ja häntämutkaiset pennut voidaan rekisteröidä EJ-rekisteriin. Häntämutkaa on pidetty rodun degeneraatiota ilmaisevana sairautena, ja sillä on todettu olevan yhteyttä myös muihin luuston kasvuhäiriöihin. Häntämutka on yleensä, joskaan ei aina, todettavissa jo pikkupennulla luovutusiässä. Varmuudella hännän kehityshäiriöt voidaan selvittää röntgentutkimuksella kasvukauden lopussa. Häntämutkasta ei yleensä ole haittaa koiralle. Suomessa häntämutkaa on todettu spinonella useammassa pentueessa, viime aikoina kuitenkin vain muutama yksittäinen tapaus.

Pikkuaivoataksia

Rodulla on todettu periytyvää pikkuaivoataksia (CA). Sairastunut koira menettää liikkeidensä hallinnan, mistä seuraa esim. huojuvaa liikkumista tai liioiteltuja liikkeitä. Sairastunut koira joudutaan yleensä lopettamaan viimeistään noin vuoden iässä. Ataksian periytymistapa on yksinkertainen resessiivinen, mikä tarkoittaa, että molemmilta vanhemmiltaan geenin perinyt koira sairastuu. Jos koira sen sijaan saa geenin vain toiselta vanhemmaltaan, se on oireeton kantaja. Ataksian on todettu periytyvän yhden sukulinjan takaa. Ataksiaa tutkitaan eniten Englannissa, jossa pikkuaivoataksiaan on kehitetty geenitesti, joka tehdään sylkinäytteestä. Testin luotettavuus on 95–98 prosenttia. Kahta kantajaa ei saa yhdistää. Lista testatuista koirista löytyy osoitteesta <http://www.aht.org.uk/skins/Default/otherHtml/bigTable.html>

Tietoa rodun terveydestä kerätään terveystietokyselyillä, minkä lisäksi kasvattajien tulee ilmoittaa havaintonsa jalostustoimikunnalle. Geneettisesti pienessä populaatiossa on tärkeää, että jalostukseen käytetään ainoastaan yksilöitä, jotka ovat tietävästi vapaita perinnöllisistä sairauksista ja vioista, sekä polveutuvat riittävän terveistä suvuista. Mikäli todetaan, että jokin yksilö on aikaisemmissa jälkeläisissään periyttänyt poikkeuksellisen runsaasti jotain sairautta tai vikaa, tulee tällainen koira poistaa viipymättä jalostuksesta ja kenties jo tulossa olevat pentueet rekisteröidä EJ-rekisteriin. On toivottavaa, että koirien jälkeläisistä on jälkeläisnäyttöä ennen useampia pennutuksia. Jälkeläisnäyttö kattaa terveyden, käyttöominaisuudet ja ulkomuodon.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Taulukko 12. Kuolinsyytilasto

Kuolinsyy	Keskim.ikä	Kpl
Hengitystiesairaus	9v 11kk	2
<i>Keuhkojen kasvainsairaus</i>	<i>9v 11kk</i>	<i>2</i>
Hermostollinen sairaus	5v 7kk	3
<i>Epilepsia</i>	<i>5v 7kk</i>	<i>3</i>
Muu immunologinen sairaus	8v 4kk	2
<i>Muu immunologinen sairaus</i>	<i>8v 4kk</i>	<i>2</i>
Kadonnut	1v	1
Kasvainsairaudet, syöpä	9v 3kk	23
<i>Kasvainsairaudet, syöpä</i>	<i>9v 10kk</i>	<i>4</i>
<i>Luun tai nivelten kasvain</i>	<i>9v 5kk</i>	<i>5</i>
<i>Lymfoma, imusolmuke-syöpä</i>	<i>3v 8kk</i>	<i>2</i>
<i>Maksan, munuaisten tai suoliston kasvain</i>	<i>8v 5kk</i>	<i>4</i>
<i>Pernan, sydämen tai verisuonijärjestelmän kasvain</i>	<i>9v 3kk</i>	<i>4</i>
<i>Utarekasvain, nisäkasvain</i>	<i>12v 2kk</i>	<i>4</i>
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4v 5kk	3
<i>Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi</i>	<i>4v 3kk</i>	<i>2</i>
<i>Pelokkuus</i>	<i>4v 9kk</i>	<i>1</i>
Luusto- ja nivelsairaus	10v	2
<i>Luusto- ja nivelsairaus</i>	<i>10v</i>	<i>2</i>
Maksan ja ruuansulatuskanavan sairaus	6v 5kk	6
<i>Mahalaukun kiertyminen</i>	<i>6v 4kk</i>	<i>5</i>
<i>Muu maksan tai ruuansulatuskanavan sairaus</i>	<i>6v 11kk</i>	<i>1</i>
Muu sairaus, jota ei ole listalla	11v 9kk	1
Sydänsairaus	8v 10kk	5
<i>Muu sydämen sairaus tai vajaatoiminta</i>	<i>6v 11kk</i>	<i>3</i>
<i>Sydänlihassairaus, kardiomyopatia</i>	<i>13v 9kk</i>	<i>1</i>
<i>Sydänsairaus</i>	<i>9v 8kk</i>	<i>1</i>
Tapaturma tai liikennevahinko	2v 1kk	2
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13v 5kk	8
Virtsan- ja lisääntymiselinten sairaus	9v 5kk	2
<i>Virtsan- ja lisääntymiselinten sairaus</i>	<i>9v 5kk</i>	<i>2</i>
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	10v 1kk	18
Kaikki yhteensä	9v 1kk	78

Lähde: Suomen Kennelliitto/Koiranet sekä omistajien ja kasvattajien SSK:n jalostustoimikunnalle ja rotuyhdyshenkilölle ilmoittamat kuolinajat ja -syyt, 1.3.2015

Spinoneiden kuolinsyytä on vasta viimeisien vuosien aikana alettu kirjaamaan ylös, mistä johtuen tilastossa on suuri määrä koiria, joiden kuolinsyy ei ole tiedossa. Yleisin kuolinsyy spinoneilla

Suomessa on vanhuuden vaivat ja vanhemmalla iällä tulleet syöpäkasvaimet. Keskimääräinen elinikä on 9v 1kk, vanhin spinone Suomessa on saavuttanut 15v 6kk iän.

4.3.4 Lisääntyminen

Taulukko 13. Pentuekoko, 2005-2014

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Pentuekoko	5,7	7,0	6,0	9,0	5,7	6,0	9,0	11,0	4,0	5,0

Lähde: Suomen Kennelliitto/Koiranet 20.12.2014

Tarkastelujakson aikana ei ole raportoitu tiinehtymisvaikeuksia. Epäonnistuneita astutuksia on raportoitu yksi, syynä oli joko uroksen eturauhastulehdus tai libidon puute. Tarkastelujakson aikana sektioon johtaneita synnytysvaikeuksia oli muutama, jossa tilanteisiin oli vaikuttanut oli iäkäs ensisynnyttäjä, pentueen koosta johtunut polttoheikkous sekä pennun väärä tarjonta. Pentuekuolleisuutta on raportoitu niin ikään muutamia tapauksia; 1 pentu syntymän jälkeen samana päivänä (mahd. hapenpuute), 1 pentu kahden viikon ikäisenä tehohoidosta huolimatta (hengitysvaikeuksia), 1 pentu lopetettu viiden viikon ikäisenä (mahaportin ahtauma). Yhdessä pentueessa kolme pentua syntyi kuolleena ilmeisesti tiineysajan komplikaatioiden vuoksi. Synnyttäjävikoja tai epämuodostumia ei ole raportoitu. Rakenteessa spinonella ei ole todettu luonnollista lisääntymistä vaikeuttavia ongelmakohtia.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Pohjoismaiset kennelliitot ovat yhteistyössä laatineet v. 2015 alusta käyttöön otettavat uusitut rotukohtaiset ohjeet liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuotoarvostelussa jossa spinone on myös mainittuna. Tarkkailun alla on pään nahka: liian löysä nahka voi aiheuttaa voimakkaita huulipoimuja ja/tai ongelmia silmäluomissa. Huomioitava on myös silmäluomien asentovirheet.

On huomattava, että spinonen rotumääritelmän suomenkielisessä käännöksessä on liian löysää nahkaa koskeva käännösvirhe. Rotumääritelmän mukaan ”kaulanalusnahka muodostaa kaksi rinnakkaista ja erillistä kaulanaluspuussia, jotka ulottuvat kaulan puoliväliin. Kun koiran pää on alhaalla, voidaan havaita silmänulkokulmasta posken yli ulottuva ihopoimu.” Pitäisi olla: Kaulanalusnahka muodostaa kaksi *pienä* rinnakkaista ja erillistä kaulanaluspuussia, jotka ulottuvat kaulan puoliväliin. Kun koiran pää on alhaalla, *silmän ulkokulmasta posken yli ulottuu hädin tuskin havaittava ihopoimu.* ” Käännöksestä on siis jätetty pois suuruusluokkaa kuvaavat adjektiivit. Näyttelykertomuksissa muutamalle spinonelle on huomautettu liian pienistä kaulanaluspusseista.

Rodulla ei ole todettu lisääntymisongelmille altistavia anatomisia piirteitä.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

JTO:n tarkastelujakson aikana on raportoitu tavanomaista enemmän OCD- ja epilepsiatapauksia, joihin jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota. Lonkka- ja kyynärkuvaustulokset ovat olleet hyviä, ja kuvausten yhteydessä on osalta koirista kuvattu myös olkapäät. Kuvattujen koirien määrä on kuitenkin viimeisien vuosien aikana laskenut, mihin olisi hyvä saada parannusta. Pelkkä jalostukseen käytettävien koirien tutkiminen ei anna kattavaa kuvaa rodun kokonaistilasta. Ulkomaisten koirien terveydestä ja tutkimustuloksista on rajallisesti tietoa saatavilla, joten rodun

kokonaisterveyden kartoittaminen on vaikeaa. Suomessa kasvattajien ja omistajien avoimuus terveysongelmista on lisääntynyt.

4.4 Ulkomuoto

Ulkomuodon arvioinnissa noudatetaan virallista FCI:n rotumääritelmää. Alkuperäisen rotumääritelmän FCI:n hyväksymispäivä on 4.12.1998. Britanniassa ja Yhdysvalloissa on käytössä omat rotumääritelmänsä, jotka poikkeavat FCI:n virallisesta versiosta.

Taulukko 14. Näyttelykäynnit 2009–2013

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Junioriluokka	56% (52 tulosta)	33% (31 tulosta)	9% (8 tulosta)	2% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	93 tulosta
Nuorten luokka	77% (53 tulosta)	19% (13 tulosta)	3% (2 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	69 tulosta
Avoin luokka	68% (99 tulosta)	25% (36 tulosta)	5% (7 tulosta)	1% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	145 tulosta
Käyttöluokka	67% (2 tulosta)	33% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	3 tulosta
Valioluokka	100% (14 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	14 tulosta
Veteraaniluokka	100% (8 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	8 tulosta
Yhteensä	69% (228 tulosta)	24% (81 tulosta)	5% (17 tulosta)	2% (5 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	332 tulosta

Hylätty: aggressiivinen käytös. Määrissä mukana myös yksittäisiä ulkomaisia koiria.

Edeltävään tarkastelujaksoon verrattuna näyttelykäyntien määrä on lisääntynyt, mutta näyttelyissä käyvien koirien määrä ei. Näyttelykäyntien määrän lisääntyminen on siis seurausta yksittäisten koirien näyttelyharrastuksen lisääntymisestä. Laatuarvosanoja ”erinomainen” on myös annettu aikaisempaa tarkastelujaksoa enemmän, mutta niiden määrä on yksittäisten koirien vaikutusta. Ulkomaisilla tuomareilla palkitsemisprosentti oli korkeampi, suomalaiset tuomarit olivat tarkempia etenkin koirien liikkeistä.

Vuosikirjojen 2004–2013 näyttelykertomuksista esiintyviä ulkomuototuomareiden havainnoimia virheitä löytyi seuraavasti:

Käyttökestävyyteen liittyvät virheet: Liian lyhyt/pysty olkavarsi, ulkokierteiset kyynärpäät, pysty ranne, ulkokierteiset kypälät, puutteelliset/liian avoimet polvi- ja kinnerkulmaukset, heikko takapää, kinnerahtaus, liian jyrkkä lantio, pehmeät ranteet, pystyasentoinen häntä, matalaraajaisuus, pehmeä selkä, virheellinen selkälinja ja pitkärunkoisuus. Usealla koiralla oli maininta ahtaista, liian lyhyistä, töpöttävistä tai voimattomista takaliikkeistä. Tähän liittyivät yleensä myös avoimet polvikulmat.

Rotutyypvirheet ja muut rakenteeseen liittyvät virheet: Liian tasainen päälaki, kapea kuono-osa, samansuuntaiset kallonlinjat, korkealle kiinnittyneet korvat, niukat kaulapussit. Pitkärunkoisuus, matalaraajaisuus, ahtaat takaliikkeet, häntämutka, heikko/kapea alaleuka ja purentavirheet.

Turkin laadusta yksittäisiä mainintoja pitkstä villavasta karvasta, mutta myös mainintoja liian lyhyestä runkokarvasta.

Taulukko 15. Näyttelyissä mitattujen koirien määrä

VUOSI	Näyttelyarvostelua	Koira	Arvostelun yhteydessä mitattu (%)
2004	58	25	11 (18,9%)
2005	92	40	14 (11,9%)
2006	66	31	7 (22,5%)
2007	46	25	22 (47%)
2008	36	21	3 (8,3%)
2009	42	23	10 (23%)
2010	60	23	5 (8,3%)
2011	63	26	5 (7,9%)
2012	80	31	0 (0%)
2013	87	26	4 (4,6%)

Aikaisemmalla tarkastelujaksolla näyttelyssä käyneistä koirista 43% oli mitattu näyttelyarvostelun yhteydessä, joten mittaaminen on vähentynyt huomattavasti. Urosten keskimääräinen korkeus vuoden 2009–2013 näyttelykertomuksissa oli 65,9 cm (64,7 cm), mittaustulosten vaihteluväli oli 63,5–71 cm (59–70 cm). Narttujen keskimääräinen korkeus oli 60,7 cm (60,8 cm), mittaustulosten vaihteluväli oli 58,5–62 cm (57–66 cm).

Rodun kotimaassa Italiassa koira on etupäässä käyttökoirana. Rodun toisessa valtamaassa, Britanniassa, spinone on pääasiassa näyttelykoira, mikä on enenevässä määrin suunta myös muissa Euroopan maissa. Näyttelyharrastuksen suosion kasvaessa on havaittavissa, että koirien keskimääräinen koko on kasvussa ja rakenne muuttumassa raskaammaksi. Italiassa keskustellaan tämän huomioimisesta rotumääritelmässä, jotta koira pysyisi rakenteeltaan metsästyksen sopivana. On kuitenkin huomattava, että metsästyksen kannalta koiran fyysistä kokoa tärkeämpää on terve ja sopusuhtainen käyttökoiran rakenne ja henkiset ominaisuudet.

Rotujärjestön jalostuskatselmuksessa on tarkastelujaksolla esitetty kaksi koira, Junkkarin alle 24 kk ikäisten koirien ulkomuotokatselmukseen on vuosittain osallistunut noin 5-6 koira, mikä on laskua edelliseen seurantakauteen verrattuna. Olisi erittäin toivottavaa, että yhä useampi koira esitettäisiin Junkkarissa, jotta siitä saataisiin mahdollisimman kattava kuvaus ja jotta pentueita pystyttäisiin vertaamaan ja näkemään mahdollisimman täyslukuisina. Koiranäyttelyiden tarkoituksena on tarjota koiraharrastajille mahdollisuus kilpailla omistamiensa/esittämiensä koirien kanssa. Koiranäyttelyissä koiraharrastajilla on tilaisuus vertailla jalostustyön tuloksia ja arvioida rodun jalostusmateriaalia ulkomuodon suhteen. Koska näyttelyissä koiran esittämisellä ja kilpailullisuudella on kasvava merkitys, Suomen kennelliiton jalostusstrategiassa puhutaan myös jalostuskatselmuksista, joista saa täydellisemmän ja tarkemman kuvan koirien rotutyypillisyydestä ja terveestä rakenteesta. Jalostuskatselmuksissa tuomarit ovat rotujärjestön kouluttamia ja valitsevia. Junkkarissa koiran arvostelee yksi, aikuisten koirien jalostuskatselmuksessa kaksi tuomaria. Tuomareilla on arvosteluun aikaa enemmän kuin koiranäyttelyissä, ja koira käydään läpi kirsusta hännänpäähän. Koirista täytetään yksityiskohtainen arvostelukaavake ja koirat mitataan.

Etenkin etupään rakenteeseen on kiinnitettävä huomiota, koska noin 60 prosenttia koiran painosta on etupään nivelten varassa. Spinone on vahvarakenteinen koira, minkä vuoksi jalostuksessa tulisi pyrkiä tasapainoiseen rakenteeseen. Koiran tulee kyetä pitkäkestoiseen rasitukseen: terveydelliset tai rakenteelliset puutteet voivat johtaa kestävyuden laskuun tai liikkumishaluttomuuteen.

On huomattava, että näyttelykertomukset eivät ole keskenään suoraan verrattavissa, koska tuomareiden roduntuntemus ja käyttökoiran terveen rakenteen tuntemus vaihtelee. Koiranäyttely ei ole jalostuskatselmus, eikä yksinään mittaa koiran jalostusarvoa. Kaunis rotunsa edustaja ei välttämättä ole muilta ominaisuuksiltaan jalostuskoira. Oikean ulkomuodon lisäksi tarvitaan hyvä terveys ja luonne, sekä sellaiset käyttöominaisuudet, joilla koira täyttää käyttötarkoituksensa.

4.4.1 Rotumääritelmä

Spinone rotumääritelmä FCI 4.12.1998 hyväksymän rotumääritelmän mukaan. Käännös SKL-FKK 3.12.2013

KÄYTTÖTARKOITUS: Seisova lintukoira.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Kirjallisuudessa kuvataan italialainen karkeakarvainen koira, joka todennäköisesti on nykyisen spinonen esi-isä. Kirjassaan "Le parfait chasseur" (täydellinen metsästäjä) Selicourt kertoo vuonna 1683 Italian

Piemontesta kotoisin olevasta "griffonista". Keskiajan ja 1400-luvun kuuluisat taiteilijat ovat usein kuvanneet tätä rotua; tunnetuin maalaus on Mantovan herttuan palatsissa oleva Andrea Mantegnan fresko 1400-luvulta.

YLEISVAIKUTELMA:

Tiivisrakenteinen, voimakas, ei liian jalo; vahva luusto ja hyvin kehittyneet lihakset, karkea karvapeite.

TÄRKEITÄ MITTASUHITEITA:

Rakenteeltaan kutakuinkin neliömäinen. Rungon pituus on yhtä suuri kuin säkäkorkeus, kuitenkin 1-2 cm pitempi runko sallitaan. Pään pituus 4/10 säkäkorkeudesta. Pää on poskikaarien kohdalta kapeampi kuin puolet koko pään pituudesta.

KÄYTTÄYTYMINEN JA LUONNE:

Luonnostaan sosiaalinen, säyseä ja kärsivällinen. Spinone soveltuu metsästyksen kaikenlaisissa maastoissa. Se on väsymätön ja menee empimättä okaisiin pensaikkoihin tai kylmään veteen. Sille on tyypillistä pitkäaskelinen ja etenevä ravi ja se on luonnostaan erinomainen noutaja

PÄÄ: Kallon ja kuonon ylälinjat ovat erisuuntaiset.

Kallo: Muodoltaan soikea, kallon sivut laskevat hieman kuten harjakatto, niskakyhmy erittäin hyvin kehittynyt ja keskiharjanne selvästi erottuva. Otsa ei ole kovin korostunut eteen- eikä ylöspäin. Kulmakaaret eivät ole liian voimakkaat. Otsaurre on hyvin selvä.

Otsapenger: Tuskin havaittava.

Kirsu: Kuononselän suuntainen, kookas, pesusienimäiseltä vaikuttava, yläreuna on hyvin paksu ja selvästi pyöristynyt. Valkoisilla koirilla vaalea lihanvärinen, valko-oransseilla hieman tummempi ja ruskeapäistärillä kastanjanruskea. Sivulta katsottuna kirsu on hieman ulkoneva. Sieraimet suuret ja hyvin avoimet.

Kuono-osa: Yhtä pitkä kuin kallo. Kuonon syvyys keskikohdasta mitattuna on 1/3 pituudesta. Kuonoselkä on joko suora tai hieman kyömy. Kuonon sivut yhdensuuntaiset, joten edestä katsottuna kuonon muoto on neliömäinen. Ylähuulet peittävät alaleuan muodostaen kuonon sivuprofiilin; kuonon syvin kohta on suupielessä.

Huulet: Ylähuulet ovat verrattain ohuet. Ne muodostavat kirsun alapuolella avoimen kulman ja ovat etuosastaan pyöristyneet. Ne peittävät alahuulet; suupieleen muodostuu näkyvä poimu..

Leuat/ hampaat: Leuat ovat vahvat ja normaalisti kehittyneet. Alaleuan luut ovat keskiosastaan vain hyvin vähän kaartuvat. Hammaskaaret ovat toisiinsa sopivat. Leikkaava tai tasapurenta.

Posket: Kuivat

Silmät: Suuret, avoimet, kaukana toisistaan ja lähes pyöreät, eivät syvällä sijaitsevat eivätkä ulkonevat. Silmien asento on lähes vaakasuora. Silmäluomet ovat tiiviit. Silmät ovat okranväriset, tummuusaste on suhteessa karvapeitteen väriin

Korvat: Lähes kolmion muotoiset, pituudeltaan korkeintaan 5 cm kurkun alalinjaa alempana. Korvan kiinnityskohta on leveä ja alkaa pään ja niskan liittymäkohdasta sekä päättyy poskikaaren puoliväliin. Korvan etureuna on tiiviisti poskenmyötäinen, ei laskostunut vaan sisäänpäin kääntynyt. Korvan kärki on hieman pyöristynyt. Korvat ovat lähes aina matala-asentoiset, tyvi nousee vain hieman. Korvarusto on ohut. Korvia peittää tiivis karvapeite, jossa on yksittäisiä pitempiä karvoja, joiden määrä lisääntyy reunoja kohti.

KAULA:

Vahva ja lihaksikas, niskalinja on hieman kaareva. Kaula liittyy sulavasti lapoihin. Kaulan pituus on vähintään 2/3 pään pituudesta, ympärysmitta on noin 1/3 säkäkorkeudesta. Kaulanalusnahka muodostaa kaksi rinnakkaista ja erillistä

kaulanaluspussia.

RUNKO: Lähes neliömäinen

Ylälinja: Muodostuu kahdesta osasta: etummainen laskee säästä antikliinipisteeseen (11. selkänikama) ja taampi, hieman kaartuva linja yhtyy tiiviiseen selvästi kaareutuvaan lanneosaan.

Säkä: Ei liian kohoava.

Lanne: Hieman kaareutuva ja hyvin kehittyneiden lihasten ansiosta leveä. Lanneosan pituus on hieman pienempi kuin 1/5 säkäkorkeudesta ja sen leveys on lähes sama kuin pituus.

Lantio: Leveä, pitkä, hyvin lihaksikas ja viisto, muodostaa 30 – 35 asteen kulman vaakatason kanssa. Viistous mitataan lantion luiden asennosta.

Rintakehä: Leveä ja syvä, yltää vähintään kyynärpäiden tasolle. Rintakehä on selvästi kaareutuva keskikohdastaan, missä myös sen poikkileikkaus on suurin. Rintakehä kapenee rintalastaa kohti, se ei kuitenkaan ole muodoltaan kölimäinen. Kylkiluut ovat selvästi kaartuneet ja viistot, kylkiluiden välit ovat leveät. Viimeiset kylkiluut ovat pitkät, viistot ja avoimet.

Alalinja ja vatsa:

Alalinja on lähes vaakasuora rintalastan kohdalla ja kohoaa hieman kohti vatsaa.

HÄNTÄ: Etenkin tyvestään paksu, asennoltaan vaakasuora tai matala-asentoinen. Ei hapsutusta. Hännän tulisi olla tyvistetty 15-25 cm pituiseksi. (Huom: Suomessa tyvistyskielto)

RAAJAT:

ETURAAJAT: Eturaajat ovat edestä katsottuna täysin yhdensuuntaiset ja kohtisuorassa alustaan nähden. Sivulta katsottuna kyynärvarsi on pystysuora ja välikämmen hieman viisto.

Lavat: Vahvat ja pitkät, pituudeltaan 1/4 säkäkorkeudesta, muodostavat noin 50°:n kulman vaakatason kanssa. Lapojen kärjet eivät ole kovin lähellä toisiaan. Lavat liikkuvat täysin esteettömästi, lihakset ovat hyvin kehittyneet. Lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 105°.

Olkavarret: Asennoltaan viistot, muodostavat 60°:n kulman vaakatason kanssa, lähes yhdensuuntaiset rungon pystyakselin kanssa ja hyvin lihaksikkaat.

Kyynärpäät: Yhdensuuntaiset rungon keskiviivan kanssa. Kyynärpään kärjen tulee sijaita hieman lapaluun kärjestä maahan vedetyn pystysuoran linjan edessä. Kyynärpään etäisyys maasta on puolet säkäkorkeudesta.

Kyynärvarret: Hieman pitemmät kuin 1/3 säkäkorkeudesta; edestä ja sivulta katsottuna pystysuorat, vahvaluiset. Vahvan jänteen ja luiden välinen uurre on selvästi näkyvissä.

Ranteet: Jatkatvat kyynärvarren pystysuoraa linjaa.

Välikämmenet: Litteät ja edestä katsottuna pystysuorat kyynärvarren jatkeet. Sivusta katsottuna hieman viistot, pituus on noin 1/6 alustan ja kyynärpään välisestä etäisyydestä.

Etukäpäälät: Tiiviit ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä, kaareutuneet sekä lyhyen, tiheän karvan peittämät; varpaiden välit ovat karvaiset. Päkiät ovat joustavat ja kovat, väriltään suunnilleen karvapeitteen värin mukaiset. Kynnet ovat vahvat, maata kohti kaareutuneet ja hyvin pigmentoituneet, eivät kuitenkaan koskaan mustat.

TAKARAAJAT: Sivulta katsottuna pakarat ovat hieman kaarevat, hyvät kulmaukset, kintereet ovat kohtisuorassa maahan nähden. Takaraajat ovat takaa katsottuna yhdensuuntaiset ja kohtisuorassa maahan nähden.

Reidet: Pituudeltaan vähintään 1/3 säkäkorkeudesta, leveydeltään 3/4 pituudesta. Vahvat lihakset. Asento on hieman viisto. Reiden takareuna on hieman kaareva.

Sääret: Hieman reisiä pitemmät, muodostavat 55 - 60°:n kulman vaakatasoon nähden. Yläosastaan kuivan lihaksikkaat. Akillesjänteen ja luiden välinen vako on selvästi havaittava.

Kintereet: Sivusta katsottuna hyvin leveät. Kintereen korkeus maasta on noin 1/3 säkäkorkeudesta. Kinnerkulma on noin 150°.

Väliljalat: Vahvat, kuivat ja kaikista suunnista katsottuna asennoltaan pystysuorat. Sisäpinnalla voi olla yksinkertainen nivelikäs kannus.

Takakäpäälät: Rakenteeltaan kuten etukäpäälät, mutta muodoltaan hieman soikeammat.

LIIKKEET: Vaivaton, pitkälle eteen ja taakse ulottuva, irtoton askel. Metsästyksessä pitkä ja nopea ravi, välillä laukka-askelia.

NAHKA: Tiiviisti rungonmyötäinen, paksu ja sileä. Päässä, kurkussa, nivustaipeissa, kainaloissa ja rungon takaosassa ohuempaa, kyynärpäissä pehmeän tuntuista. Kaulanalusnahka muodostaa kaksi rinnakkaista ja erillistä kaulanaluspussia, jotka ulottuvat kaulan puoliväliin. Kun koiran pää on alhaalla, voidaan havaita silmän ulkokulmasta posken yli ulottuva ihopoimu, jonka takareunassa on karvatupsu. Ihon väri vaihtelee karvapeitteen värin mukaan. Limakalvojen värin tulee olla sopusoinnussa karvapeitteen väriin.

KARVAPEITE

Karva: Rungossa karvan pituus on 4 - 6 cm, kuonossa, päässä, korvissa, raajojen etuosassa ja kädessä lyhyempää. Raajojen takaosassa karva on karkean harjasmaista, ei hapsuja. Pitkät ja jäykät karvat koristavat kulmakarvoja ja huulia muodostaen kulmakarvat, viikset ja parran. Karva on jäykkää, karkeaa, tiheää ja melko rungonmyötäistä; ei pohjavillaa.

Väri: Puhtaan valkoinen, valkoinen oranssinvärinen merkein, valko-oranssi täplikäs, valkoinen ruskein merkein, päistärikkö tai ruskeapäistärikkö. Toivotuin ruskea sävy on ”munkin kaavun” väri. Kolmivärisyys, tan-merkit tai musta kaikissa muodoissa ja yhdistelmissä ei ole sallittua.

KOKO ja PAINO:

Säkäkorkeus: urokset 60-70 cm, nartut 58-65 cm.

Paino: urokset 32-37 kg, nartut 28-30 kg.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

Vihaisuus tai liiallinen arkuus. Yhdensuuntaiset kallon ja kuono-osan ylälänjat. Täysin pigmentitön kirsu. Kovera kuononselkä. Yläpurenta tai selvä alapurenta. Herasilmä, Mustaa ihon tai limakalvojen pigmentissä. Kolmivärisyys, tan-merkit, musta väri eri muodoissa tai yhdistelmissä karvapeitteessä. Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

HUOM: Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyneitä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

4.4.2 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Vain terverakenteinen koira kykenee täysipainoisesti täyttämään ne fyysiset vaatimukset, joita meidänkin harrastuslajissamme koirilta edellytetään. Puutteet ja virheet koiran rakenteessa aiheuttavat lihasten kipeytymistä, heikentävät kestävyyttä ja työskentelyintoa ja pahimmillaan aiheuttavat koiran vammautumisen. Jos koiran haku on puutteellinen tai se on ”tuulellakäyvä” yksilö, jolla hyvät ja huonot päivät vaihtelevat, syy voi olla puutteellisen riistainnon lisäksi myös rakenteessa: koira yksinkertaisesti väsy fyysisesti. On kuitenkin huomattava, että korkea riistavietti kompensoi fyysistä väsymystä tiettyyn pisteeseen. Tämän vuoksi jalostuskoirien testaaminen KAER-kokeiden lisäksi myös käytännön metsästyksessä on tärkeää. Parhaatkaan käyttöominaisuudet eivät pääse oikeuksiinsa, jos koira ei kestä rodunomaista metsästyskäyttöä. Seuraavalle sukupolvelle siirretyistä hyvistä metsästysominaisuuksista ei ole rodun tulevaisuudelle mitään hyötyä, jos samalla siirretään eteenpäin isän tai emän fyysiset heikkoudet, jotka rajoittavat koiran kykyä tehdä työtään.

Kestävän käyttökoiran rakenteen nyrkkisääntönä voidaan pitää sopusuhtaisuutta ja dynaamisuutta. Spinonen olemus on energinen, kiinteä ja jäntevä. Raajojen luusto on suora, eikä mikään paikka ”vinksota” sen paremmin ulos- kuin sisäänpäin. Jokainen poikkeama optimista lisää lihasten rasitusta ja vähentää kestävyyttä. Koiran täytyy olla tasapainoinen kokonaisuus: pään, etuosan, takaosan, raajojen, hännän – kaiken – täytyy myös näyttää siltä, että ne kuuluvat samalle yksilölle. Esimerkiksi huonot kulmaukset aiheuttavat vähemmän riesaa, jos koira on tasaisen huonosti kulmautunut sekä edestä että takaa. Terverakenteinen koira liikkuu mahdollisimman vaivattomasti, mutta vain koiran etuosan ja takaosan välillä vallitseva tasapaino tekee siitä hyvän liikkujan. Etu- ja takaraajojen askelpituuden on oltava yhteensopivat ja rungon pituuden on oltava

sopuoinnussa raajojen kulmauksiin ja askelpituuteen. Kestävä rakenne on käyttökoiralla asia, josta ei tule jalostuksessa tinkiä.

Mitä terve käyttökoiran rakenne sitten tarkoittaa spinonella? Siinä missä muillakin käyttökoirilla, rakenteen on oltava tasapainoinen ja koiran on mekaniikaltaan kyettävä liikkumaan vaivattomasti. Kynologisen tyyppiopin mukaisesti spinone sijoittuu ravaajatyyppin ja laukkatyyppin välimaastoon: se on erittäin kestävä, mutta puhtaasta ravaajatyyppistä poiketen mittasuhteiltaan neliömäinen. Ravaajatyyppin kuvauksen mukaan myös spinone on keskivahva ja keskinopea koira, joka sopii hyvin kestävyyttä vaativiin tehtäviin.

Spinonen rakenteen ja rotumääritelmän ymmärtämiseksi tulee tuntee rotutyypillinen toimintatapa: spinonelle rotutyypillinen liikunta on pitkäaskelinen ravi, tosin koira vaihtaa riistaintoisena usein laukalle, mutta energiatehokkaan maatavoittavan ravin on kuitenkin löydettävä. Maatavoittava tarkoittaa, että jalan liikerata on pitkä ja liikkeen kaari mahdollisimman matala, mikä säästää liikkumiseen käytettävää energiaa. Matala liikkeen kaari tarkoittaa, että spinonen ravi ei ole yhtä lennokasta kuin bracco italianolla. Tyypillinen ravilla hakeva spinone kantaa itseään hyvin ryhdikkäästi ja kaula ylös ojennettuna. Spinonen haku on yläpäistä, ja ravia säästää rytmikkäästi heiluva häntä. Koira liikkuu kevyesti ja helposti, mutta kuitenkin dynaamisesti ja temperamenttisesti. Vaikka ravi on kevyttä ja helppoa, sen ei tule olla pikkusievää sipsuttelua: liike suuntautuu eteenpäin, ei ylöspäin. Alla on lyhyt esitys joistain rotumääritelmän kohdista ja niiden vaikutuksesta rodunomaiseen käyttökestävään rakenteeseen.

Takaraajat: Suurin osa koiran liikkeen voimasta on peräisin takajalkojen työnnöstä. Sivulta katsottuna pakarat ovat hieman kaarevat, hyvät kulmaukset, kintereet ovat kohtisuorassa maahan nähden. Takaraajat ovat takaa katsottuna yhdensuuntaiset ja kohtisuorassa maahan nähden. Reiden pituus on vähintään 1/3 säkäkorkeudesta, leveydeltään 3/4 pituudesta. Vahvat lihakset. Asento on hieman viisto. Reiden takareuna on hieman kaareva. Sääret ovat hieman reisiä pitemmät, muodostavat 55–60 asteen kulman vaakatasoon nähden. Yläosastaan kuivan lihaksikkaat. Akillesjänteen ja luiden välinen rako selvästi havaittava. Kintereet ovat sivusta katsottuna hyvin leveät. Kintereen korkeus maasta noin 1/3 säkäkorkeudesta. Kinnerkulma noin 150 astetta.

Takaraajojen askelpituus riippuu raajojen kulmauksista, raajojen luiden keskinäisistä mittasuhteista sekä lantion asennosta ja pituudesta. Jos kulmauksia on vähän, askelpituus on lyhyt ja liike tehotonta. Askelpituuteen vaikuttavat myös raajojen luiden keskinäiset mittasuhteet. Reiden ja säären tulisi olla yhtä pitkät, jotta raajan liike rungon alle ja takaisin olisi vaivatonta. Oikein kulmautuneella koiralla on leveä reisi, koska sillä on kiinnityspintaa isommille ja vahvemmille lihaksille. Spinonen reisilihakset ovat pitkät. Liian suora polvinivelen kulmaus altistaa koiran nivel- ja ristisidevaurioiden syntymiselle.

Lantio on leveä, pitkä, hyvin lihaksikas ja viisto, muodostaa 30– 35°:en kulman vaakataason kanssa.

Jos lantio on hyvin suora, kulmaus ei ole riittävä. Oikein kulmautunut takaosa antaa koiralle mahdollisuuden vetäytyä kasaan kuin vieteri ja räjähtää sitten voimalla suoraksi. Ravaavan koiran lantio on pitempi ja leveämpi kuin laukkaavan koiran. Spinonen lantio on tilava ja siinä on hyvin tilaa vahvalle, jäntevälle lihaksistolle, mikä antaa sille kuperan mallin. Lantion viistous on liikkeen tehokkuuden kannalta olennaista: liian suora lantio rajoittaa takaraajan ulottumaa eteenpäin, kun taas liian jyrkkä lantio näkyy tehottomana ravina, jossa takajalat irtoavat maasta ennen kuin ovat

saavuttaneet optimaalisen ponnistusasemansa. Liian jyrkkä lantio näkyy myös selän keinumisena, ja kuten sanottu: kaikki ylimääräinen liike tarkoittaa, että ravaamistehosta on jotain pois.

Lanne on hieman kaareutuva ja hyvin kehittyneiden lihasten ansiosta leveä. Lanneosan pituus on hieman pienempi kuin 1/5 säkäkorkeudesta ja sen leveys on lähes sama kuin pituus.

Lanne välittää takajalkojen työnnön edelleen selkään. Jos lanne on liian pitkä, se on neliömäiselle koiralle tyyppivirhe. Pitkä lanne ja mittasuhteiltaan pitkä runko taas rasittavat tarpeettomasti selkää, mikä vaikuttaa koiran käyttökestävyyteen

Selkä: Ylälinja muodostuu kahdesta osasta: etummainen laskee säästä antiklinipisteeseen (11.selkänikama) ja taaempi, hieman kaartuva linja yhtyy tiiviiseen selvästi kaareutuvaan lanneosaan.

Kestävä selkä on kiinteä. Ylälinjan tai selän yhteydessä näyttelytermit "epävakaa" tai "löysä" tai toive kiinteämmästä tai jäntevämmästä ylälinjasta kertoo, ettei liike siirry sujuvasti takaa eteen joko esimerkiksi pitkän rungon tai etu- ja takaosan epätasapainon vuoksi. Löysän selän takia takaraajat joutuvat tekemään tavallista enemmän työtä. Kun takaraaja on etuasennossa ja aloittaa työvaiheen, täytyy raajojen lihasten tehdä työtä selän kohottamiseksi ala-asennosta yläasentoon eli "löysät pois" samalla, kun varsinainen runkoa eteenpäin siirtävä työ tehdään. Tämä löysän selän aiheuttama "hukkatyö" rasittaa koiraa erittäin voimakkaasti. Siksi kestävyuden kannalta ehkä kaikkein tärkein rakenneominaisuus on vahva kiinteä ja suora selkä. Rakenteen kiinteyden tai vahvuuden puutteista kertoo löysän ja painuneen selän lisäksi köyry lanneosa.

Spinonen selässä on yhdennentoista selkänikaman kohdalla eli ns. dippi, eli selkälinja laskee hieman. Dippi tuo selkään sen tarvittavan lisäjouston, mitä rungoltaan neliömäinen koira, joka kantaa kaulaansa ja päätään pystyssä, tarvitsee kyetäkseen maatavoittavaan, tehokkaaseen raviin. Dippi on siis usean rodunomaiseen toimintaan liittyvän asian summa, jonka tarkoituksena on mahdollistaa sujuva, mahdollisimman tehokas liike-energian siirtyminen takajaloista koiran etuosaan.

Rintakehä ja alalinja: Spinonen rintakehä on leveä ja syvä, ja se ylittää vähintään kyynärpäiden tasolle. Rintakehä on selvästi kaareutuva keskikohdastaan, missä myös sen poikkileikkaus on suurin. Rintakehä kapenee rintalastaa kohti, muuta se ei kuitenkaan ole muodoltaan kölimäinen. Kylkiluut ovat selvästi kaareutuneet ja viistot, kylkiluiden välit ovat leveät. Viimeiset kylkiluut ovat pitkät, viistot ja hyvin avautuneet. Alalinja on lähes vaakasuora rintalastan kohdalla ja kohoaa hieman kohti vatsaa.

Ravaavalla koiralla rintakehän tilavuus tulee rintakehän leveyden ja syvyyden lisäksi myös pituudesta. Viimeisten kylkiluiden pituus ja malli vaikuttavat rintakehän pituuteen. Jos viimeiset kylkiluut ovat lyhyet tai eivät avaudu kunnolla, alalinja nousee kohti vatsaa jyrkemmin kuin "hieman". Samalla rintakehän tilavuus jää pienemmäksi. Tilavassa rintakehässä on enemmän tilaa keuhkoille, mikä on kestävyuden kannalta tärkeää.

Etuosat: Eturaajat edestä katsottuna täysin yhdensuuntaiset ja kohtisuorassa alustaan nähden. Sivulta katsottuna kyynärvarsi kohtisuora ja välikämmen hieman viisto. Lavat ovat vahvat ja pitkät, pituudeltaan 1/4 säkäkorkeudesta, muodostavat noin 50 asteen kulman vaakatason kanssa. Lapojen kärjet eivät ole kovin lähellä toisiaan. Lavat liikkuvat täysin esteettömästi, lihakset ovat

hyvin kehittyneet. Lavan ja olkavarren kulmaus on noin 105 astetta. Olkavarret ovat asennoltaan viistot, muodostavat 60 asteen kulman vaakatason kanssa, lähes yhdensuuntaiset rungon pysty akselin kanssa ja hyvin lihaksikkaat.

Koiran liikkuaessa kovimmalle rasitukselle joutuu sen etuosa. Etuosa pitää liikkeessä yllä vakaata painopistettä ja vähentää liikkumisen aiheuttamaa rasitusta. Etuosa ottaa myös liikkeessä vastaan raajan maahantulosta aiheutuvan törmäyksen. Keskivertokoiran painosta 60% on etuosan varassa. Mikäli koira on etumatala, rasitus on erittäin kova, mikä erittäin todennäköisesti ilmenee jossain vaiheessa koiran etupään nivelrikkona. Etumataluus, joka usein sekoitetaan avoimista takakulmauksista johtuvaan takakorkeuteen, tarkoittaa, että etujalat ovat takajalkoja lyhyemmät.

Laukkaaviin koiriin verrattuna ravaavien koirien lapojen kärjet ovat kauempana toisistaan. Lapa liittyy runkoon vain lihasten ja jänteiden avulla, minkä vuoksi lavalla on suuri liikkumisvapaus ja minkä vuoksi lavan asento on käyttökestävyyden kannalta tärkeää. Riittävän pitkä ja vinoasentoinen lapa tarjoaa hyvän kiinnittymisalustan tarpeeksi leveille ja vahvoille lihaksille, jotka pitävät lavan tiiviisti runkoa vasten, jolloin raajan liike on suoraa ilman sivuliikkeitä. Lavan kiinnityslihakiston ominaisuudet vaikuttavat ratkaisevasti eturaajan kiertymiseen. Viistot lavat myös antavat suuremman ulottuvuuden, eli mahdollisuuden viedä raajaa eteenpäin ja taaksepäin pidemmässä kaaressa. Jos spinonen etuliikkeet ovat suhteessa takaliikkeitä korkeammat (jolloin liike-energiaa menee hukkaan), voi syynä olla esimerkiksi suora lapa, lyhyt olkavarsi tai etu- ja takaosan epätasapaino. Lapa, sen asento ja kiinnittyminen koiran runkoon, vaikuttavat enemmän kuin mikään muu yksittäinen osa siihen, millaiset koiran liikkeet ovat.

Eturaajan kestäväyyden kannalta on tärkeää, että päkiä osuu maahan suoraan. Kyynärpään kiertyminen rasittaa erityisesti polkuanturoita, koska vinosti maahan osuvat kädälät voivat hiertyä rikki. Myös puutteellinen ala- ja eturinta sallii kyynärpään painumisen sisäänpäin, jolloin lavan täytyy liikkeessä kiertyä irti rungosta.

***Ranteet ja kädälät:** Ranteet jatkavat kyynärvarren pystysuoraa linjaa. Kädälät ovat tiiviit ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä, kaareutuneet sekä lyhyen, tiheän karvan peittämät; varpaiden välit karvaiset. Päkiät ovat joustavat ja kovat, väriltään suunnilleen karvapeitteen värin mukaiset.*

Ranteet ovat koiran terverakenteisuuden kannalta hyvin tärkeät. Ranne toimii täräyksen vaimentajana auton iskunvaimentajan tapaan, joustavat ja vahvat ranteet vähentävät lapojen saamaa täräystä. Hyvät ranteet eivät ole sivulta katsottaessa suorat, vaan muodostavat kulman suhteessa kyynärvarren luhin. Hieman viisto välikämmen saa aikaan tarvittavan jouston. Suorissa ranteissa ei ole joustoa, vaan ne siirtävät täräyksen suoraan laphihin. Pehmeät, löysät ranteet ottavat iskun vastaan ranteen ja kyynärvarren luhin ja altistavat koiran nivelten vammautumiselle sen lisäksi, että koiran liikkeeseen tarvitsema työntövoima jää puutteelliseksi. Edestä katsottuna ranteen on oltava kohtisuorassa maahan nähden, koska muutoin koiran paino tulee eturaajan ulkosivun tai sisäisivun varpaille eikä päkiälle. Tärkein syy hyvän, tiiviin kädälän vaatimukseen on, että se antaa raajalle vipuvoimaa. Paksu päkiä taas pehmustaa askeleen ja suojelee luita. Löysä tai litteä kädälä ei omaa tarvittavaa jäykkyyttä ja kimmoisuutta. Jos koiralla on lisäksi löysät ranteet, lihakset joutuvat kantamaan koiran painoa, ei niinkään luusto.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Taulukko 16. Aiemman tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Käyttöominaisuuksien testaaminen	KAER-kokeisiin osallistuminen	KAER-kokeisiin osallistuneiden ja siellä palkittujen koirien määrä on vakiintunut.
Jälkeläistarkastus	Junkkarikatselmus	Junkkarin ulkomuotokatselmukseen ja käyttökokeeseen osallistuminen vähentynyt.
Turkin laadun parantaminen	Huomioidaan pohjavillaiset ja pehmeäturkkiset yksilöt	Pohjavillaa ei ole todettu, mutta pehmeää ja pitkää turkkia esiintyy edelleen.
CA:n ehkäisy	Jalostuksentavoite-ohjelmassa suositeltiin, että kahta mahdollista kantajaa ei pariteta keskenään	Kaikissa yhdistelmissä jompaakumpaa vanhempaa ei ole testattu.
Terveystietojen kartoitus	Terveyskyselyjen lähettäminen	Rotujärjestöllä on kotisivuilla sähköinen lomake terveystietojen ilmoittamiseen. Spinoneista terveystietoja on toimitettu 42 prosentista rekisteröityjä koiria, mutta suuntaus on laskeva. Terveyskyselyiden palautuminen korreloi suoraan kasvattajan aktiivisuuden kanssa. Ilmoitetut terveysongelmat on listattu kunkin vuoden vuosikirjassa.
Jalostuskoirien testaus KAER-kokeessa	KAER-kokeisiin osallistuminen	Tavoite oli testata 75% jalostukseen käytettävistä koirista KAER-kokeessa. Tavoite saavutettiin, ja vuosina 2005–2014 käytetyistä koirista 76% oli testattu KAER-kokeessa tai vastaavassa ulkomaisessa käyttökokeessa. Lisäksi tärkeänä tavoitteena oli nostaa kaikkien KAER-kokeisiin osallistuvien koirien määrää, jotta saataisiin sukulaisnäyttöjä ja tietoja sukulinjojen ominaisuuksista yksittäisten koirien ominaisuuksien sijaan. Tämä tavoite ei ole toteutunut.
Lonkkakuvattujen koirien määrän nostaminen	Lonkkakuvaus	Tavoitteena oli nostaa lonkkakuvattujen koirien määrä 60 prosentista 75 prosenttiin. Tavoite ei toteutunut. Kyynär- ja olkakuvattujen koirien määrä on kuitenkin lisääntynyt.

Lonkkakuvattujen koirien määrä on laskussa edeltävän JTO:n tarkastelujaksoon verrattuna. On suositeltavaa kuvata lonkat, kyynärpäät ja olkapäät muiltakin kuin jalostukseen käytettäviltä koirilta, koska spinone on käyttökoirarotu, ja terve rakenne on perusedellytys päivien, jopa viikkojen, yhtäjaksoiseen fyysisesti rasittavaan työskentelyyn vaikeissakin maastoissa. Rakenteen kestävyuden erinomainen mittari on myös pitkäkestoinen metsästyskäyttö vaativissa maastoissa. Käyttöominaisuuksien testaamisen suhteen kehitystä on myös ollut positiivista, mutta kriittistä valintaa käyttöominaisuuksien suhteen on tarpeen jatkaa jalostuksessa jatkossakin.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuksen tavoitteena on laajentaa rodun geenipohjaa Suomessa hallitusti jalostuksen pitkäjänteisyyden ja koirien terveyden turvaamiseksi. Geenipohjaa pyritään laajentamaan kannustamalla tuonteihin ja keinosiemennyksiin tuontispermallalla. Keinosiemennys koirien huonon luonteen tai lisääntymishaluttomuuden vuoksi ei ole hyväksyttävää. Saksanseisojakerho ei suosittele keinosiemennystä, mikäli uroksella ja nartulla ei ole pentuja normaalista astutuksesta.

Saksanseisojakerhon rotuyhteyshenkilö avustaa jalostusyhdistelmien valinnassa. Käytetään jalostukseen käyttöominaisuuksiltaan, terveydeltään ja luonteeltaan hyviä koiria. On huomioitava, että käyttökoira ei saa olla luonteeltaan arka, ja sen täytyy säilyttää toimintakykynsä tai palautua toimintakykyiseksi kohtuullisessa ajassa myös yllättävien tilanteiden jälkeen. Käyttöominaisuudet tulisi testata ainakin nuortenluokassa, jolloin pystytään näkemään perinnöllisiä taipumuksia. Kasvattajien tulee informoida pentujen ostajia Junkkari-kokeesta ja avustaa kouluttamisessa tai koulutusavun saamisessa.

Jalostukseen käytettävien yksilöiden virheet tulee suhteuttaa koiran kokonaisuuteen nähden niin, että tavoitteena on rakenteellisesti terve ja käyttöön sopiva koira. Luonteessa olevia virheitä ei tule sallia. Kasvattajien tulee tiedostaa, että jokainen teetetty pentue on rodun jalostusta ja osaltaan vaikuttaa kannan rakenteeseen, ja siitä on kannettava vastuu. Olisikin ehdottoman tärkeää, että kaikki siitokseen käytettävät koirat täyttäisivät jalostuskoirille asetetut perusvaatimukset ja että koiran jälkeläisten tasosta olisi virallista tietoa ennen kuin koira käytetään uudelleen. On tärkeää, että jalostukseen käytettyjen koirien käyttöominaisuudet testataan KAER-kokeessa tai todetaan muuten luotettavasti rotujärjestön ohjeiden mukaan. On tärkeää, että hieno metsästyskoirarotu säilyisi alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan ja käyttökelpoisena vaihtoehtona seisovaa kanakoira harrastuskumppanikseen etsiville koiraharrastajille.

Huomioidaan rotumääritelmän mukaiset virheet, joista on haittaa metsästyskoiralle mm.

- rodunomaista käyttöä kestävä rakenne
- virheelliset, pehmeät turkit jotka ovat hankalia metsästäessä. Karvan tulee olla karkeaa, tiheää ja rungon myötäistä; pohjavillan tulee puuttua.
- noudatetaan PEVISA-ohjelmaa
- luuston vahvuus: spinone on voimakasluustoinen ja lihaksikas, raajat hyvin kulmautuneet
- löysät silmäluomet ovat virhe
- jyrkkä lantio

Tuomareille pyritään kouluttamaan oikea rotumääritelmän mukainen näkemys, joka auttaa jalostuskoirien valinnassa. Rotutyypin ja terveen rakenteen vastaisia piirteitä omaavia koiria ei tule palkita korkeimmilla palkintosijoilla.

Koko rodun tasolla jalostusvalintojen tulisi ohjautua siten, että käyttökelpoinen materiaali hyödynnettäisiin mahdollisimman tarkoin ja tasaisesti. Pienissä populaatioissa tulisi välttää myös tarpeetonta sukusiitosta sekä pyrkiä pitämään koko populaation keskimääräinen sukusiitosaste alhaalla. Vastuu populaation sukusiitosasteen kasvusta kuuluu niin narttujen kuin urostenkin omistajille. On suositeltavaa odottaa jälkeläisnäyttöjä ennen kuin koiraan käytetään jalostukseen uudelleen.

Jalostukseen pyritään käyttämään mahdollisimman korkealuokkaisia yksilöitä. Siitosyhdistelmää suunniteltaessa tulee ottaa huomioon yksilöiden terveys, luonne, käyttöominaisuudet ja ulkomuoto. Jalostusarvoa määriteltäessä kiinnitetään huomiota koiran oman laadun lisäksi myös sen jälkeläisten ja sukulaisten laatuun, koska koira periyttää sukutauluaan. Syvälinen koiran sukulaisten tuntemus auttaa ennakoimaan koiran jälkeläisten ominaisuuksia. Siitosuroksen ja -nartun mahdollisimman monelle jälkeläiselle tulisi tehdä jalostustarkastus. Rotujärjestö järjestää vuosittain ulkomuotokatselmuksen edellisenä vuonna syntyneille spinoneille Junkkarin yhteydessä, minkä lisäksi päänäyttelyn yhteydessä järjestetään jalostusuroskatselmus.

Populaation kokonaistila ja rakenne:

Pitää populaatio geneettisesti mahdollisimman laajana ja terveenä. Vältetään lisäämästä koiramäärää käyttöominaisuuksien kustannuksella. Tavoitteena on, että yhden koiran jälkeläismäärä ei nouse yli 14 pennun, että yhdistelmiä ei uusita ja että odotetaan jälkeläisnäyttöjä ennen koiran uutta astutusta. Syntyneiden pentueitten sukusiitosprosentti on enintään 6,25 prosenttia (serkusparitus). Pyritään laajentamaan geenipohjaa tuontikoirien tai -sperman avulla. Tuontikoirien yhdistäminen pelkästään nykyiseen kantaamme ei ole kestävä ratkaisu, mutta jos lähivuosina tuontikoiria yhdistetään erityisesti keskenään, saamme muutamassa vuodessa käyttööme enemmän uutta jalostusmateriaalia.

Luonne:

Säilytetään spinonen rodunomainen, työkoiralle ominainen koulutusta kestävä luonne. Jalostukseen ei käytetä arkoja tai aggressiivisiä koiria.

Käyttöominaisuudet:

Jalostukseen käytettävät yksilöt testattava KAER-kokeessa. Tavoitteena JTO:n 2015–2020 aikana nostaa KAER-kokeessa testattujen jalostukseen käytettävien spinoneiden määrää entisestään. Vuosina 2005–2014 jalostukseen käytetyistä koirista 76 prosenttia oli osallistunut KAER-kokeeseen tai vastaavaan ulkomaiseen käyttökokeeseen. Jalostukseen käytetyistä nartuista 92% oli osallistunut KAER-kokeeseen. Lisäksi tärkeänä tavoitteena on nostaa kaikkien KAER-kokeisiin osallistuvien koirien määrää, jotta saataisiin sukulaisnäyttöjä ja tietoja sukulinjojen ominaisuuksista yksittäisten koirien ominaisuuksien sijaan.

Terveys:

Tavoitteena on terve, kestävä, monipuolinen työkoira. Pyritään säilyttämään rodun terveys ja elinvoimaisuus laajentamalla rodun geneettistä pohjaa. Lonkkakuvattujen koirien osuus nostettava noin 75 prosenttiin. On suositeltavaa kuvata mahdollisimman monelta koiralta kyynär- ja tarvittaessa myös olkanivelet. Palautettujen terveystarkastusten määrää pyritään nostamaan.

Ulkomuoto:

Tavoitteena on rotumääritelmän mukainen, käyttökoiralle sopiva ja terve ulkomuoto. Ulkomuotoarvostelussa tulee kiinnittää huomiota terveeseen ja rodulle tyypilliseen, käyttöä kestäväan rakenteeseen. Jalostukseen käytetyt koirat ovat saaneet näyttelyssä avoimessa luokassa mielellään rotujärjestön tuomarilta tai Junkkarin ulkomuotokatselmuksessa tai rotujärjestön jalostuskatselmuksessa vähintään maininnan ”hyvä”, joka ei ole tullut huonosta luonteesta johtuen.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Rodulla on PEVISAn lonkkakuvauspakko raja-arvolla C. Koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 21 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan. Rodun geenipohjan parantamiseksi olisi suositeltavaa pitää kunkin koiran jälkeläismäärä lähempänä 14:sta kuin 21 pentua. Yhdistelmien uusiminen ei ole suositeltavaa.

Jalostukseen käytettävät yksilöt on suositeltavaa testata rodunomaisessa käyttökokeessa (Suomessa KAER) ja näyttelyssä vähintään avoimessa luokassa mielellään rotujärjestön tuomarin arvostelmana tai rotujärjestön ulkomuotokatselmuksessa. Jalostukseen ei käytetä koiria, joiden

luonteessa on ollut useamman kerran huomauttamista arkuuden tai aggressiivisuuden vuoksi. Jalostukseen käytettävän koiran suositellaan olevan iältään vähintään 2-vuotias, mielellään tätä vanhempi, jotta sen ja lähisukulaisten ominaisuuksista saadaan mahdollisimman varmaa tietoa jalostusta varten.

Saksanseisojakerhon jalostusrekisterivaatimukset löytyvät tämän jalostuksen tavoiteohjelman liitteestä 2.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestö pyrkii saavuttamaan asetetut tavoitteet jakamalla rodun harrastajille mahdollisimman paljon ja avoimesti informaatiota rodussa kulloinkin esiintyvistä ongelmista. Rodun harrastajien toivotaan suhtautuvan tietoon asiaan kuuluvalla vakavuudella. Kasvattajia rohkaistaan hyödyntämään jalostusneuvojan ja jalostustoimikunnan apua yhdistelmiä suunnitellessaan tiedottamalla heille jalostustoimikunnan työstä mm. Saksanseisojakerhon internetsivuilla sekä SSK: lehdessä. Neuvoja, tilastotietoja tai muuta informaatiota tarvitseensa kasvattaja voi kääntyä jalostustoimikunnan puoleen. Jalostustoimikunnan työ perustuu tähän jalostuksen tavoiteohjelmaan. Jokainen tapaus käsitellään yksilöllisenä ja harkinnan mukaan voidaan näistä ohjeista joustaa tai niitä voidaan tarvittaessa tiukentaa. Vähimmäisvaatimukset arvioidaan suomalaisten spinoneiden kulloisenkin tason mukaan painottaen pyrkimystä mahdollisimman korkealaatuisen jalostukseen. Koko rotua koskevia tietoja pyritään julkaisemaan yhdistyksen jäsenjulkaisussa mahdollisimman paljon. Pyritään rohkaisemaan harrastajia palauttamaan terveyskyselyn (myös terveistä) koiristaan: kukaan ei tahallaan sairaita koiria jalosta tai omaa koiraansa sairastuta. Pään puskaan laittaminen ei auta pitemmän päälle ketään.

Populaation kokonaistila ja rakenne:

Rotujärjestön rotuyhteyshenkilö tukee kasvattajia yhdistelmien suunnittelussa ja tuonneissa. Suositetaan tuonteja ja keinosiemennystä tuontispermalla populaation laajentamiseksi. Keinosiemennystä huonon luonteen tai astumishaluttomuuden vuoksi ei tule hyväksyä, eikä Saksanseisojakerho suosittelen keinosiemennystä, mikäli uroksella ja nartulla ei ole luonnollisesta astutuksesta syntyneitä pentuja. Jalostusuroksen valinnassa on syytä kysyä ehdotusta jalostusneuvonnasta tai ainakin tarkistuttaa oman ehdokkaan sukutaulun yhteensopivuus.

Luonne:

Jalostukseen käytettävien koirien ominaisuudet testataan KAER-kokeessa, jossa myös koiralle ominainen luonne ja taipumukset tulevat ilmi. Tuomareiden tulee koekertomuksissa ja näyttelyarvosteluissa huomioida entistä tarkemmin, mikäli koiran luonteessa on huomauttamista. Etenkin huomiota on kiinnitettävä kaikenlaiseen arkuuteen.

Käyttöominaisuudet:

Jalostukseen käytettävien koirien ominaisuudet testataan KAER-kokeessa. Tuomareiden toivotaan kirjaavan koiran ominaisuudet koekertomukseen nykyistä tarkemmin, jotta saadaan tietoa koirien jalostusominaisuuksista.

Terveys:

Rotujärjestön jalostustoimikunta kerää koirien terveyttä koskevaa tietoa ja tiedottaa siitä kasvattajille. Kasvattajia rohkaistaan käyttämään rotuyhdyshenkilön ja jalostustoimikunnan apua yhdistelmiä ja tuonteja harkitessa tiedottamalla heille jalostustoimikunnan työstä mm. rotujärjestön internetsivuilla.

Ulkomuoto:

Ulkomuotoarvostelussa tulee kiinnittää huomiota terveeseen, rodulle tyypilliseen ja käyttötarkoitukseen sopivaan rakenteeseen.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Taulukko 17. SWOT-analyysi rodun tilasta

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none">- Rotujärjestöllä toimiva organisaatio, joka mahdollistaa koetoiminnan- Rotujärjestön tietokannassa paljon arvokasta tietoa- Hyvät suhteet ulkomaille sekä rotua harrastaviin yhdistyksiin että kasvattajiin, ja kielitaito- Avoin informaation jakaminen rotujärjestön tietokannan kautta- Aktiivinen toiminta rotujärjestössä mm. koulutusten ja KAER-kokeiden muodossa.- Kattava terveystietojärjestelmä- Toimiva rotujärjestön infrastruktuuri, mm. kokeet, jalostuskatselmukset, koulutuspäivät ja aluekouluttajat- Spinoneiden roturyhmäkokouksia, metsästyskoulutusta ja SM-kisoja järjestetty jo useana vuonna harrastajien yhteishengen lisäämiseksi.- Lähes kaikki pennut myyty viime vuosina metsästäjille- Aktiivinen rotukerho Spinonekerho ry, joka pyrkii edistämään spinonen käyttöä metsästyskoirana ja lisäämään tunnettavuutta seisovana kanakoirana.	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none">- Kapea geenipohja- KAER-kokeessa testattujen koirien pieni määrä- Jalostustyö on nykyiselläänkin osin liian ulkomuotopainotteista luonteen ja käyttöominaisuuksien sijasta.- Vähäinen osallistuminen rodun piirissä järjestettyihin roturyhmäkokouksiin, metsästyskoulutuksiin ja kokeisiin.- Typistettyhäntäisten tuontikoirien jalostusominaisuuksien testaaminen Suomessa KAER-kokeissa ja näyttelyissä on mahdotonta.- Keskitetään jalostamaan vain yhtä ominaisuutta kokonaisuuden kustannuksella.
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none">- Innokkuus rodunomaisen käytön kehittämiseen- Kiinnostus tuonteihin- Kasvava kiinnostus rotua kohtaan metsästyskoirana- Yhteistyö ulkomaisten rotua harrastavien yhdistysten ja kasvattajien kanssa- Aktiivisuus järjestää koulutuksia ja kokeita- Pyritään kannustamaan muista koiraharrastuslajeista kiinnostuneita metsästyksen pariin.	Uhat <ul style="list-style-type: none">- Geneettisen pohjan kapeneminen entisestään- Valtarotujen jalkoihin jääminen- Viehättävän ulkomuodon ja luonteen vuoksi suosio seura- ja muuna harrastuskoirana voi kasvaa.- Rodun suosion mukanaan tuomat negatiiviset asiat kuten alkuperäiseen käyttöön soveltumaton luonne ja rakenne.- Rodun suosio edistää rodun kasvatusta muihin kuin metsästysharrastukseen, mikä on negatiivinen asia käyttöominaisuuksien vaalimisen kannalta.- Metsästysmahdollisuuksien heikkeneminen joissain osissa Suomea ja metsäkanalintukantojen lasku.- Rotutyypin muokkaaminen omien mieltymysten mukaiseksi- Maailmanlaajuisesti kapeneva geenipohja.- Sairauksien lisääntyminen.- Jalostuskoirien liian varhainen käyttö.

Taulukko 18. Varautuminen tulevaisuuden ongelmiin

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Pentukysyntä romahtaa	Rodun terveys heikkenee, metsästysominaisuuksien vähäinen näyttö.	Edistetään rodun tunnettuutta osallistumalla KAER-kokeisiin.	Käytetään jalostukseen terveistä linjoista olevia terveitä ja testattuja yksilöitä. Kasvattajien tulee	Jalostus vaikeutuu kysynnän puuttuessa

			aktivoida pentujen ostajia myös julkisiin käyttöominaisuuksien esittämiseen.	
Käyttöominaisuudet heikkenevät	Jalostukseen käytettyjen koirien käyttöominaisuuksia ei tutkita tarpeeksi, liian alhaiset valintakriteerit jalostuksessa, ulkomuotopainottainen jalostus, rodulle epätyypillisten harrastusmuotojen lisääntyminen.	Kannustetaan pennunostajia ja kasvattajia osallistumaan KAER-kokeisiin, koulutus, valistus.	Tiedotus ja koulutus, myönteinen julkisuus rodunomaiselle käytölle.	Rodun alkuperäinen rodunomainen käyttö ja käyttöominaisuudet katoavat ja rotu muuttuu seura- ja näyttelykoiraksi
Terveys heikkenee	Kapea geneettinen pohja, huonot yhdistelmät, matadorien käyttö jalostuksessa, jalostukseen käytettäviä koiria ei testata.	Kerätään tietoa koirien terveydestä ja tiedotetaan kasvattajia. Aktiivinen yhteistyö kasvattajien ja jalostustoimikunnan välillä. Ulkosiitoksen suosiminen ja yhdistelmien sukusiitosasteen pitäminen <6,25%	Suositaan tuonteja ja keinosiemennyksiä tuontispermalla, kannustetaan kasvattajia hyödyntämään jalostustoimikunnan palveluita ja kokemusta.	Jalostus vaikeutuu ja kysyntä laskee, rotu ei enää sovellu alkuperäiseen käyttöönsä.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Taulukko 19. Toimintasuunnitelma jalostuksen tavoiteohjelman toteuttamiseksi

Vuosi	2016	2017	2018	2019-2020
Toimenpiteet	<p>1) Tiedotetaan jalostustoimikunnan ja jalostusneuvojan työstä kasvattajille</p> <p>2) Tiivistetään yhteistyötä jalostusneuvojan ja kasvattajien välillä</p> <p>3) Kannustetaan harrastajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvattajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvateistaan</p> <p>4) Tiedotetaan terveystarkastusten vastauksista</p>	<p>1) Tiedotetaan jalostustoimikunnan ja jalostusneuvojan työstä kasvattajille</p> <p>2) Tiivistetään yhteistyötä jalostusneuvojan ja kasvattajien välillä</p> <p>3) Kannustetaan harrastajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvattajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvateistaan</p> <p>4) Tiedotetaan terveystarkastusten vastauksista</p>	<p>1) Tiedotetaan jalostustoimikunnan ja jalostusneuvojan työstä kasvattajille</p> <p>2) Tiivistetään yhteistyötä jalostusneuvojan ja kasvattajien välillä</p> <p>3) Kannustetaan harrastajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvattajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvateistaan</p> <p>4) Tiedotetaan terveystarkastusten vastauksista</p>	<p>1) Tiedotetaan jalostustoimikunnan ja jalostusneuvojan työstä kasvattajille</p> <p>2) Tiivistetään yhteistyötä jalostusneuvojan ja kasvattajien välillä</p> <p>3) Kannustetaan harrastajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvattajia palauttamaan terveystarkastus koiristaan/kasvateistaan</p> <p>4) Tiedotetaan terveystarkastusten vastauksista</p>

Rodun harrastajien yhteishenkeä ja tavoitteellisuutta oman rodun suhteen pyritään kehittämään spinoneiden rotumestaruuskisoissa ja koulutuspäivillä. Tapahtumista tiedotetaan rotujärjestön, Spinonekerho ry:n ja muilla harrastajien foorumeilla.

Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Strategisten toimenpiteiden toteutumisen seuranta

Populaation kokonaistila ja rakenne: seurataan jälkeläismäärä/yksilö. Seurataan tuontikoirien ja tuontispermakeinosiemennysten määrää. Seurataan jalostuksen tavoiteohjelman toteutumista ja kasvattajien sitoutumista ohjelmaan. Raportoidaan tilanteesta vuosittain rotujärjestön puitteissa. Tiedotetaan tilanteesta jalostustoimikunnalle.

Luonne:

Seurataan KAER-kokeeseen ja näyttelyihin osallistuneiden koirien määrää ja suhdetta, jotta tiedetään, paljonko koirien käyttöominaisuuksia on testattu (Taulukko 6). Seurataan, mikäli huomautettavaa koirien luonteissa ilmenee. Tiedotetaan tilanteesta jalostustoimikunnalle.

Käyttöominaisuudet:

Seurataan KAER-kokeeseen osallistuneiden koirien määrää. Laaditaan yhteenveto kokeissa käytettyjen koirien ominaisuuksista. Kokeisiin osallistuneiden koirien tulokset ja koekertomukset julkaistaan Saksanseisöjakerhon tietokannassa ja vuosikirjassa.

Terveys:

Rotujärjestön jalostustoimikunta kerää koirien terveyttä koskevaa tietoa ja tiedottaa siitä kasvattajille. Seurataan tiedottamisen toteutumista. Seurataan lonkkakuvattujen koirien määrää ja laatua. Tiedotetaan tilanteesta jalostustoimikunnalle.

Ulkomuoto:

Lähteinä käytetään rotujärjestön vuosikirjaa ja terveystarkastusten vastauksia tai muuta kautta saatua tietoa. Näyttelyihin osallistuneiden koirien tulokset ja arvostelut julkaistaan Saksanseisojakerhon tietokannassa ja vuosikirjassa. Seurataan rakenteen terveyttä ja rodunomaisuutta, sekä puututaan mahdollisesti ilmeneviin ongelmiin tiedotuksella. Tiedotetaan tilanteesta jalostustoimikunnalle.

7. LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

- Aho, R. *Koiran rakenne ja liikunta*. Gummerus 1999
- Aho, R. *Tavoitteena terverakenteinen koira*. Riitta Aho Oy 2006.
- Bonasegale, C. Lo spinone barocco. *Notiziario* 17/2008. Club Italiano Spinonin julkaisuja.
- Ceresoli, A. Lo spinone italiano e le razze affini. Ed. Artemide Milano, 1951.
- Di Pinto, M. Mitä tarkoittaa ”parhaat käyttökoirat”? *Notiziario* 1/2005. Club Italiano Spinonin julkaisuja. Suom. Salla Finnilä. www.spinone.fi
- Di Pinto, M. kirjallinen tiedonanto spinonen rodunomaisesta toiminnasta pienpedoilla 7.1.2010
- Fossum ym. 2002. *Small Animal Surgery*. 2nd edition, Mosby.
- Fry, C.1999. *The Italian Spinone*. Waterlooville: Kingdom Books.
- Garaffini-Brianzi kirjeenvaihto 1950–1960-luvuilta
- Hazewinkel 2003. *Elbow dysplasia: Clinical aspects and Screening programs*. In: Proceedings of the 28th world congress of the World Small Animal Veterinary Association.
- Heikkinen, P. 2005. *KAER-kokeet*. Kirjallinen tiedonanto 11.01.2005.
- Koskentalo, Helena 2003. *Parempaan pentutulokseen*. Gummerus.
- Lappalainen A. Kyynärnivelen kasvuhäiriöt. www.kennelliitto.fi
- Lappalainen A. Koiran lonkanivelen kasvuhäiriö. www.kennelliitto.fi
- Lozza, M. La fase due. *Notiziario* 2/2007. Club Italiano Spinonin julkaisuja.
- Lozza, M. *Manuale Practico dello Spinone*. Club Italiano Spinoni. Suom. Salla Finnilä. www.spinone.fi
- Lozza, Marco & Di Pinto, Mario. Voitto, jolla on pitkät juuret. *Il Giornale dello Spinone* nro 31, joulukuu 2009.Suom. Salla Finnilä. www.spinone.fi
- Massimino L. Mitä tarkoittaa ”rotunsa tyypillisimmät edustajat”? *Notiziario* 1/2005. Club Italiano Spinonin julkaisuja. Suom. Salla Finnilä. www.spinone.fi
- Massimino, L. *Le Spine dello Spinone*. I Nostri Cani 06/2003.
- Menna, N. Kilpirauhasen vajaatoiminta. www.kennelliitto.fi
- Menna, N. Koiran atopia. www.kennelliitto.fi
- Menna, N. Koiran epilepsia. www.kennelliitto.fi
- Mentasti, G. *Lo Spinone senza Spine*. I Nostri Cani 05/2002.
- Mentasti, G. *The Spinone – An Italian View*. Dog World 09/1989.
- Mäki, K. & Ekman, T. *Terveempien koirarotujen puolesta - sukusiitosdepressiota ja matadorijalostusta vastaan*. www.koiranjalostus.fi.
- Nielen, Jans ja Knol 2001. *Heritability estimations for diseases, coat colour, body weight and height in a birth cohort of Boxers*. American Journal of Veterinary Research 62 (8): 1198-1206.
- Nummi, E. Koiran rakenne ja liikunta – ulkonäöllä on väliä. *Münsterilehti* 1/2006.
- Nykyri, P. Eturaajojen rakenne ja liikunta. www.elisanet.fi/picanel/koira-etuosa_Pekka%20Nykyri.doc
- Nykyri, P. Mistä syntyy kestävä ravi. www.elisanet.fi/picanel/koira-sivuliike_Pekka%20Nykyri.doc
- Paatsama, S. 1991. *Suuri Suomalainen Koirakirja*. Otava.
- Pagliariini, E. *Commento sulla Testa dello Spinone*. www.spinone.net/pagliariini.
- Peltonen, Martti. 2004. *Saksanseisojilla esiintyneet viat ja sairaudet*. Kirjallinen tiedonanto, joulukuu 2004.
- Rebaschio D. Kaksi rotua, yksi tyyli. *Il Giornale della Cinofilia*, nro 9, helmikuu 2008. Suom. Salla Finnilä. www.spinone.fi
- Rouhiainen, J. 2005. *Seisojan tavoiteltava luonne*. Kirjallinen tiedonanto 28.1.2005.
- Sacchetti, P. *The Italian Spinone*. Gun Dog Magazine 1–2/1989.
- Scheggi, M. Lo spinone. Ed. Olimpia, Firenze 1996
- Sundgren, Per-Erik 1993. *Lemmikkieläinten jalostus*. Suomen Kennelliitto.

Saksanseisojakerhon vuosikirjat

Saksanseisojakerho r.y. jalostustoimikunnalle 12/2014 mennessä ilmoitetut terveystiedot.
Spinone rotumääritelmä FCI:n 4.12.1998 hyväksymän rotumääritelmän mukaan. Käännös SKL-FKK 3.12.2013

Elektroniset lähteet

- http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/jalostusstrategia_0.pdf
- <http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/koiranayttelysaannot2012.pdf>
- <http://www.kennelliitto.fi/koiran-atopia>
- <http://www.vdh.de/ueber-den-vdh/welpenstatistik/>

www.delivet.net/tyrat.php
www.enci.it/razze/
www.homevet.com/petcare/bloat.html
www.koiranjalostus.fi
www.saksanseisojakerho.fi/html/tietokannat.htm
www.spinone-italiano.it/

Järjestö- ja henkilölähteet (tiedot eri maiden kannoista)

American Kennel Club (kirjallinen tiedonanto 10.3.2015)

Club Italiano Spinoni (kirjallinen tiedonanto 1.12.2014)

Spinone Club of America (suullinen tiedonanto 23.2.2015)

Spinone-Italiano-Club Deutschland e.V. (kirjallinen tiedonanto 27.2.2015)

Svenska Rasklubben för Bracco & Spinone (kirjallinen tiedonanto 10.12.2014)

Vereniging Italiaanse Staande Jachthonden (kirjallinen tiedonanto 1.12.2014)

8. LIITTEET

Liite 1

Jalostustoimikunnan työ

Toimikunta pyrkii työssään ehdottomaan puolueettomuuteen ja noudattaa SKL-FKK:n ja Saksanseisojakerho ry:n yleisiä toimintaperiaatteita. Toimikunta vastaa sille esitettyihin kirjallisiin tiedusteluihin, jotka on tehty riittävän ajoissa, mieluiten kahta kuukautta ennen odotettua kiimaa. Toimikunnan päätös koskee vain sitä astutuskertaa johon tiedustelu kohdistuu.

Toimikunta tehdessään siitosyhdistelmäehdotuksen edellyttää kasvattajalta, että

- kasvattaja on saksanseisojakerhon jäsen
- kasvattaja on tehnyt SKL-FKK:n kasvattajasitoumuksen, kun yhdistelmä toteutuu,
- kasvattaja huolehtii pentujen ilmoittamisesta Junkkari-kilpailuun, joka on nuorten koirien perinnöllisten ominaisuuksien ja ulkomuodon katselmustilaisuus.
- kasvattaja pyrkii sijoittamaan pennut rodunomaiseen käyttöön

Jalostusyhdistelmässä voivat uroksen ja vastaavasti nartun näyttely- ja koetulokset ym. jossain määrin korvata toisen osapuolen puuttuvia tuloksia. Liian läheistä sukusiitosta vältetään FCI:n suosituksen mukaisesti.

Jalostustoimikunnan tulee pyrkiä seuraamaan muidenkin kuin edellä mainittujen sairauksien ja vikojen esiintymistä rodussa ja tarvittaessa ryhtyä niiden vaatimiin toimenpiteisiin. Narttua saa käyttää siitokseen, kun se on parituksen aikaan ylittänyt 24 kk iän. Rotu on hitaasti kehittyvä, eikä ole suotavaa sen käyttäminen jalostukseen liian nuorena.

Jalostusrekisterivaatimukset

JALOSTUSKOIRIEN LAATUVAATIMUKSET

Saksanseisojakerhon edustamat rodut ovat ensisijaisesti metsästyskoiria. Jalostukseen käytettävien yksilöiden metsästysominaisuuksista tulisi olla näyttöä ennen astutusta. Luotettavin näyttö on palkinto kanakoirien erikoiskokeesta. Näyttelypalkinto onosoituksena koiran oikeasta rotutyypistä sekä rakenteesta ja luonteesta ilman vakavia virheitä.

Rotujärjestö kantaa erityistä huolta jalostukseen käytettävien koirien terveydestä. Koiran omistajia kannustetaan avoimuuteen ja vastuullisuuteen siten, että jos koiralla havaitaan periytyväksi tiedetty virhe tai sairaus, asia tuodaan julki ilmoittamalla siitä kasvattajalle ja rodun jalostusneuvojalle, eikä koira käytetä jalostukseen. Näin huolehdimme, että rotumme säilyvät mahdollisimman terveinä, ja pennun ostajille voidaan välittää mahdollisimman oikeaa tietoa

JALOSTUSREKISTERI

Jalostusrekisteriin hyväksymisen ehtona on vähintään AVO 2 palkinto KAER kokeessa nartuilla, AVO 1 palkinto uroksilla sekä laatuarvostelupalkinto koiranäyttelystä, vähintään 1 x AVO tai KÄY EH tai kahdelta tuomarilta 2 x AVO tai KÄY H, kuitenkin niin, ettei palkintosijan aleneminen johdu koiran luonteesta. Lisäksi koiran lonkkakuvaustuloksen täytyy olla A tai B ja koiran tulee täyttää muut rotukohtaiset PEVISA määräykset.

Jalostusrekisteriin ilmoitettavan koiran omistajalta vaaditaan lisäksi kirjallinen vakuutus siitä, että:

- koiralla ei ole ollut leikkausta vaativia olka- ja/tai kyynärnivelen vikoja
- koiralta ei ole leikkauksella korjattu tai todettu muita virheitä, esim. silmäluomen kiertymiä
- koiralla ei ole hammaspuutoksia tai jos on, niin mitä?
- koiralla ei ole ollut epileptistyyppisiä kohtauksia

Omistaja vahvistaa allekirjoituksellaan jalostusrekisterikaavakkeessa antamansa tiedot.